

DUTCH BIRDING

VOLUME 13 • NO 5 • 1991

Dutch Birding

Postadres Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland

Faxadres Dutch Birding, p/a IVN (Paul Böhre), Amsterdam, Nederland, 020-6266091

Redactiesecretariaat Gerald Oreel (020-6730710)

Redactie Arnoud van den Berg, Tom van der Have, Graham Holloway, André van Loon, Gerald Oreel, Frank Rozendaal en Hans Schekkerman

Fotografische redactie René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel, Nederland (010-4508879)

Productie en lay-out André van Loon (020-6997585) en René van Rossum

Advertenties Roy de Haas (03240-62819)

Redactiemedewerkers Klaas Eigenhuis, Ted Hoogendoorn, Edward van IJendoorn, Karel Mauer en Hans van der Meulen

Abonnementen 1991: NLG 45 (Nederland) of BEF 900 (België); NLG 50 (overige landen binnen Europa) en NLG 55 (landen buiten Europa). Girorekening (Nederland) 41 48 343; girorekening (België) 000 1592468 19; bankrekening 54 93 32 065 van Algemene Bank Nederland (Amsterdam). Rekeningen tnv Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland.

Voor abonnementen, inlichtingen en adreswijzigingen kan men zich richten tot: Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift met nummers in februari, april, juni, augustus, oktober en december. Het publiceert artikelen en mededelingen over de morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in Nederland en Europa en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied.

Manuscripten behoren te worden uitgevoerd in machineschrift met een dubbele regelafstand en een ruime marge aan beide zijden.

Een lijst met tarieven voor de betaling van auteurs, fotografen en tekenaars is verkrijgbaar bij het redactiesecretariaat.

Dutch Birding Association

Adres Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland

Nuts Ziektekostenverzekering NV is hoofdsponsor van de Dutch Birding Association

Bestuur Paul Knolle (voorzitter), Enno Ebels (secretaris), Arnold Veen (penningmeester), Paul Böhre (public relations), Arnoud van den Berg, Roy de Haas, Peter Meijer, Gerald Oreel en Frank Rozendaal

Bestuursmedewerkers Eugène van der Burg, Ron van den Enden, Leo Heemskerck, Ferry Ossendorp, Wim van der Schot, Kees Tiemstra, Dieuwke van der Veen en Peter van der Wolf

Travel-reports service Dirk de Moes, Postbus 94, 3956 ZS Leersum, Nederland (03434-57501)

Telefoonlijnen 06-320 321 28 (vogellijn 50 cpm); 01720-38100 (inspreklijn)

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna

Adres CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland

Leden Arnoud van den Berg (voorzitter), Pieter Bison (secretaris 020-6715783), Rolf de By (archivaris), Klaas Eigenhuis, Cock Reijnders, Kees Roselaar, Hans Schekkerman en Gerard Steinhaus

© 1991 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij Albédon/Klop BV, Postbus 3211, 2220 CE Katwijk, Nederland

WIE NIET KUNDT DE VOORWAARDEN BETTER WILKEN OP ZIEKTEKOSTEN

Wie op zoek is naar de beste ziektekostenverzekering moet zijn ogen goed openhouden. Want ook op dit gebied heb je bijzondere en minder bijzondere "soorten". Zo mag de Zeker Beter Polis van Nuts bijzonder genoemd worden. Omdat het een zeldzaam goede ziektekostenverzekering is voor een bescheiden premie (al vanaf f26,- per persoon per maand!). Ontwikkeld door Nuts, specialist in

ziektekosten met meer dan 35 jaar ervaring. En niet te vergeten met een uitzonderlijke visie. Want Nuts werkt zonder winstoogmerk en uitsluitend in het belang van de verzekerde. Het is dan ook in uw belang om uw assurantieadviseur binnenkort eens naar de Zeker Beter Polis van Nuts te vragen.

Of, dat kan ook, bij Nuts de gratis brochure "Een betere kijk op ziektekosten." aan te vragen.

NUTS ZIEKTEKOSTENVERZEKERING N.V. VERZEKEREN IS VOORUITZIEN

Stadhoudersplantsoen 214, 2517 SK 's-Gravenhage. Telefoon 070-3100614.

NATUUR & BOEK

specialist voor biologe en natuurliefhebber

Een Witgatje is niet in de eerste plaats een klein beest, eerder een beest dat zich kenmerkt door een wit gatje, een witte stuit, een wit achterwerk. Waar een Witgat aan doet denken, laat zich raden: onder de tafel hou je stil, daar zat juffrouw Dikkebil; Dikkebil zo hiet ze - enzovoort, u kent het versje.

Een Goudhaan doet denken aan een goudfazant of aan Guus Geluk en het woord Goudhaantje geeft gedachtenassociaties van subtieler niveau; inderdaad ook aan een mooie jongen met veel geld en veel geluk. Als vogelnaam één van de zinvol gebruikte verkleinwoorden in onze taal: laat het ook nog een klein vogeltje wezen!

BLADKONING is onze aankondiging van vogelboeken. We mogen hopen dat ons gebruik van een megalomaan woord niet heeft geleid tot 't streven alle vogelnamen zonder verkleinend achtervoegsel ingang te doen vinden. We mogen trouwens hopen dat onze vogelboeken vaak zullen helpen een Bladkoninkje te vinden en herkennen.

De BLADKONING kent u nog niet? Die komt op verzoek.

NATUUR en BOEK Bankastraat 10 NL 2585 EN Den Haag

ZWARE TOCHT ~ LICHTE UITRUSTING

Om het hele jaar te kunnen kamperen, klimmen, bergwandelen, kanoën, fietsen; om 's winters te kunnen skiën heeft u een goede uitrusting nodig. Bever/E.S. heeft alles in huis voor elke tocht.

Een greep uit ons enorme assortiment:

- lichtgewicht tenten
- slaapzakken, hoge donsqualiteit, synthetisch
- rugzakken, de grootste kollektie van Nederl.
- kleding, ventilerende regenkleding, skikleding
- donsacks, warmte ondergoed, fiberpelstruien
- berg(wandel)schoenen
- ski's skischoenen; ook verhuur
- kaarten, reisgidsen, boeken, etc.

Kom snel eens bij ons kijken of vraag de zomer- of wintercatalogus: 070-3663700

BEVER ZWERFSPOORT

ERDMAN SCHMIDT

Den Haag Calandplein 4 2521 AB
Bever Boek Kaart id. 070-3663700
Rotterdam Adm de Ruyterweg 33
Utrecht Balijeloan 12

Arnhem
Breda
Apeldoorn

Utrechtsestr. 5
Wilhelminastr. 22
Brinklaan 45

Haarlem
Hilversum
Hoogeveen
Zijlweg 63
sGravelandsweg 28
Weberstr 7

DUTCH BIRDING TRAVEL-REPORTS SERVICE

- When you are planning a birding trip or holiday abroad, ask for recent reports of fellow birdwatchers
- Many items available, in English as well as in Dutch
- Reasonably priced (non-profit base)
- All kinds of bird, nature and travel-reports urgently required

For a free (only p&p costs) catalogue and other information, please contact:

DIRK DE MOES
POSTBUS 94
3956 ZS LEERSUM
THE NETHERLANDS
TEL: 03434 - 57501

Costa Blanca

For sale:

large luxurious house in the midst of pine trees with sea view.

Floor space 200 m², 4 bedrooms, 2 bathrooms, 2 separate WC's, glazed terrace and patio, large and fully equipped modern kitchen, garage and store room.

Garden, large heated swimming pool with cover. Seven volaries and various breeding installations in the middle of a splendid ornamental and cactus garden.

Only solvent prospective buyers should write to:
Chiffre 44, -132'414 Publicitas, PO Box, CH-8021 Zürich, Switzerland.

WESTERN BIRDS

A quarterly journal of field ornithology for active birders and professional ornithologists

- *Bird identification articles* written by experts and rigorously reviewed by editorial board
- *Generously illustrated* by leading amateur and professional artists and photographers
- Articles and photographs documenting rarities and range extensions
- *Studies* of bird distribution, abundance, behavior, migration and ecology

WESTERN BIRDS also announces:

- WFO sponsored *pelagic trips*
- Annual conventions including field trips and bird identification presentations

To become a WFO member and receive WESTERN BIRDS send \$14.00 (\$17.00 outside U.S.) annual dues payable to Western Field Ornithologists-D, c/o Howard Cogswell, 1548 East Ave., Hayward, CA 94541, U.S.A.

Subscribers to *Dutch Birding* can claim 25% off a *British Birds* subscription.

The monthly journal
for every birdwatcher

British Birds

... full of variety ...
well illustrated ...
always readable .

Why not
give 'BB'
a try?

Ask for a free sample copy from
Mrs. Erika Sharrock, Fountains,
Park Lane, Blunham, Bedford.

SWIFT, Objectief het verst.

SWIFT

Niet alleen professionals kiezen voor kijkers van Swift. Maar ook mensen die oog hebben voor kwaliteit tegen een scherpe prijs. Swift staat voor Amerikaans-Japanse toptechniek en een perfecte optiek. De bouw is zeer solide. Vandaar de unieke garantie. Vandaar ook aanbevolen door Vogelbescherming (de Cameo en Audubon). Dat zegt heel wat. Neem eens een kijkje. Dan ziet u 't meteen.

Importeur Benelux:
Technolyt BV Wormerveer Tel. 075-282204

DUTCH BIRDING

Tweemaandelijks tijdschrift voor elke fervente vogelaar!

Schrijf voor informatie naar:
Dutch Birding, Postbus 75611,
1070 AP Amsterdam

de
Wandelwinkel
landkaarten- en
reisboekhandel

voor oa trekking, fietsen, alpinisme,
kanoën, verre reizen en natuurstudie

de
Wandelwinkel
landkaarten- en
reisboekhandel

ook gespecialiseerd in
vogelboeken en
plantengidsen

Bergkerkplein 5, 7411 EN Deventer
telefoon
open di 17m za 10-18 & do 19-21
05700-15077

Oriental Bird Club

The Club's region of interest
embraces the entire Indian
Subcontinent, South East Asia, the
Philippines, Taiwan and much of
Indonesia and China.

It is open to all ornithologists throughout the world who share an interest in the region's birds and their conservation.

Members receive two Bulletins and a journal 'Forktail' annually, keeping them in touch with the latest developments in Oriental ornithology.

JOIN TODAY

Membership costs £9 (US \$15) per annum, or for nationals living in countries within the Oriental region £6 (US \$10) per annum.

Write for details or to join (enclosing your fee) to The Membership Secretary, Oriental Bird Club, c/o The Lodge, Sandy, Bedfordshire, SG19 2DL, United Kingdom.

Birding in Djibouti

Geoff Welch & Hilary Welch

D jibouti gets a bad press from its hot climate (very hot from May to September), high cost of living, generally dirty capital city, lack of culture and its seemingly endless volcanic desert crossed by remarkably few tarmac roads. However, it also has a very positive feature. Djibouti is an amazing place for birds.

We have now made six visits to Djibouti and never cease to be surprised by its ornithological spectacles. One evening in February we stood in the brief, hot African dusk near the international airport, and watched 37 Black Kites *Milvus migrans* come slowly spiralling down to roost, whilst overhead we were staggered to count more than 16 000 Yellow Wagtails *Motacilla flava* fly north, presumably going to their roost. A week later, we were sitting in the midday heat on a cliff overlooking the peculiar flooded forest of Madgoul, whilst a thermal of vultures rose slowly out of the valley below us – Egyptian *Neophron percnopterus*, Rüppell's *Gyps rueppellii*, Hooded *Necrosyrtes monachus*, Lappet-faced *Torgos tracheliotus* and White-headed *Trigonoceps occipitalis* – and as a bonus two distant Bateleurs *Terathopius ecaudatus* tumbled through the air in front of the impressive mountain Moussa Ali.

Raptor migration

It was the promise of raptors which first fired our enthusiasm to visit Djibouti. The country is situated at the narrowest point at the southern end of the Red Sea and looked to be a prime site for observing raptor migration; surely, birds must cross the sea here from Arabia into Africa. A search of the literature revealed an almost total lack of published information on the country's birdlife, let alone visible migration. On our second visit, in autumn 1985, we were able to devote time to looking for (and confirming) the migration we had suspected but it was not until 1987 that we were able to mount an expedition solely to study the autumn migration.

These two trips have shown Djibouti to be one of the major sites in the Middle East for raptor migration in autumn. In 1985, 80732 raptors were recorded and 246 478 birds in 1987 (Welch & Welch 1988). In general, the movement takes place on an 8-10 km wide front and shifts along a 30-km stretch of coastline depending on wind direction and strength. However, the birds concentrate in a

very narrow band of c 2 km width at the centre of the movement. Combined with the sparsely inhabited, featureless terrain and the international frontier between Djibouti and Ethiopia, this perhaps explains why the migration has been overlooked for so long. The principal species during these counts have been Steppe Eagle *Aquila nipalensis* and Steppe Buzzard *Buteo buteo vulpinus* with respective maximum counts of 76 586 and 98 399 birds, along with smaller numbers of 24 other species. Apart from the sheer number of birds involved in these movements, one thing which sets Djibouti apart from other raptor counting sites is that the birds invariably fly extremely low, the majority arriving at heights of c 60 m. Standing on top of the ridge at Doumeira, one can see the raptors fly past almost at eye level and hear the wind whistling through their wings.

However, counting raptors in Djibouti is not all pleasure. Despite their idyllic settings, the count sites at Ras Siyan and Doumeira are remote and all food, fuel and water has to be brought in. Both sites are always windy – sand gets *everywhere* – it is always hot (over 30°C during the day) and there is little natural shade. Add to this 30 km commuting a day when the birds are at Doumeira and raptors begin to lose some of their appeal – after the first 25 000. Finally, when the movement stops, at c 13:00 on most days, there is not a lot else to look at. Much of the north-eastern coastal plain is sparsely vegetated and passerines tend to be limited to Hoopoe Lark *Alaemon alaudipes*, Black-crowned Finch Lark *Eremopterix nigriceps*, Great Grey Shrike *Lanius excubitor* and, if you are lucky, Desert Wheatear *Oenanthe deserti*. Still, if all other birding fails there is always seawatching and this can be more productive. There are colonies of Crested Terns *Sterna bergii* and Lesser Crested Terns *S. bengalensis* on the offshore islands, whilst Brown Booby *Sula leucogaster*, Red-billed Tropicbird *Phaethon aethereus* and Audubon's Shearwater *Puffinus lherminieri* are often seen. Crab Plovers *Dromas ardeola*, too, are regular and in 1987 over 5400 were recorded flying south along the coast.

Other habitats

But Djibouti has still more to offer. The forest areas of the Goda and Mabla massifs on the northern side of the Gulf of Tadjoura are home to the endemic

FIGURE 1 Map of Djibouti

Djibouti Francolin *Francolinus ochropectus*, a shy retiring species of which little is known. Occurring in forest areas above 700 m, it is heard more often than seen, dawn being the time of greatest activity. Nowhere can the species be described as common but in the Forêt du Day region, the gardens at Dittilou and Bankoualé and the high plateaus are the most productive. These areas also support woodland species such as White-breasted White-eye *Zosterops abyssinica*, Paradise Flycatcher *Terpsiphone viridis*, Tropical Boubou *Laniarius aethiopicus* and Bruce's Green Pigeon *Treron waalia* found nowhere else in Djibouti. In the Goda and Mabla massifs there are also Verreaux's Eagles *A verreauxii* and the only known breeding Bonelli's Eagles *Hieraetus fasciatus* in eastern Africa.

As would be expected from its geographical location, Djibouti lacks extensive wetlands. Those which do exist tend to be small, seasonal and very fragile. The best-known and most extensive are Lac Abhé in the south-west and Sac Allol in the north-west, both scenically stunning. The former is a rapidly diminishing lake – becoming increasingly saline – surrounded by numerous tall 'chimneys' of salt rock which mark the sites of mineral rich springs. Sac Allol consists of three parallel deep depressions separated by narrow ridges, each depression having one or more areas of open water fed by underground springs and surrounded by extensive salt deposits. Both sites have breeding Spur-winged *Hoplopterus spinosus* and Kittlitz's Plovers *Charadrius pecuarius* and attract a variety of passage and wintering waders, herons, egrets and flamingoes. The rich, though heavily grazed, vegetation surrounding the springs also provides valuable feeding areas for migrating pipits and wagtails. Lac Abhé is relatively accessible but Sac Allol involves a long, hard drive through very inhospitable volcanic areas from Dorra. Early morning is best at both sites, before it becomes too hot.

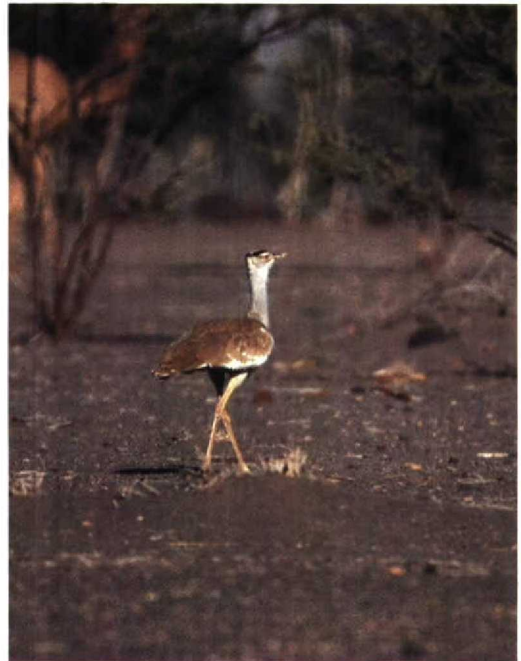
Aside from these islands of habitat, the majority of Djibouti consists of alluvial plains and the infamous volcanic desert, each with varying amounts of *Acacia* shrub. Typical birds of this scrub are Pygmy Sunbird *Anthreptes platurus*, Great Grey Shrike, Desert Lark *Ammomanes deserti*, Black-crowned Finch Lark and Spotted *Pterocles senegalus*, Chestnut-bellied *P exustus* and Lichtenstein's Sandgrouse *P lichtensteinii*. Where *Acacia* cover is denser, Arabian Warbler *Sylvia leucomelaena*, Rufous Bush Chat *Cercotrichas galactotes*, Black Bush Robin *C podobe*, Yellow-breasted Barbet *Trachyphonus margaritatus* and Red-fronted Warbler *Spiloptila rufifrons* may be found.

Birding

To see the best areas of Djibouti, one needs to have access to a four-wheel drive vehicle and this is the greatest problem for most would-be visitors. Whilst vehicles can be readily hired in Djibouti city, the cost is astronomical – in spring 1990, the most basic vehicle (*Daihatsu Rocky*) cost USD 185 a day plus insurance. The very rough roads and tendency for people to take four-wheel drive vehicles into places where they should not, mean that hire vehicles have a comparatively short working life but whether this justifies the extortionate pricing is questionable. However, there are several productive birding sites in and around Djibouti city itself.

The market gardens at Ambouli are accessible by bus or taxi but can be frustratingly difficult to work. The vegetation of the gardens provides ample cover for a wide range of residents and migrants and boasts several 'firsts' for Djibouti such as White-throated Robin *Irania gutturalis*, Paradise Whydah *Vidua paradisaea*, Collared Pratincole *Glareola pratincola* and Starling *Sturnus vulgaris*! Ambouli's true importance for migrants will not be known until an extensive ringing study is carried out but its proximity to the centre of the city offers great scope

157 Arabian Bustard *Ardeotis arabs*, Dorra region, Djibouti, March 1990 (Geoff Welch & Hilary Welch)

158 Steppe Eagles *Aquila nipalensis* and Rüppell's Vultures *Gyps rueppellii*, Djibouti rubbish dump, Djibouti, December 1985 (Geoff Welch & Hilary Welch)

159 Rüppell's Vulture *Gyps rueppellii*, between Djibouti city and Arta, Djibouti, February 1989 (Geoff Welch & Hilary Welch)

for its utilization as an educational and training resource. Although often initially rather suspicious of birders, the gardeners are usually extremely keen to show visitors around their gardens once they know what they are doing.

No real birder can visit a country without a trip to the local rubbish dump and this is certainly to be recommended in Djibouti. The main dump is situated c 11 km west of the city on the road to Arta. As is typical of really good birding spots the area has little to recommend it, scenically consisting of a variety of burned out cars, broken bottles, pools of waste oil and heaps of rotting cattle hides and skulls. It is the latter which make the dump especially attractive to wintering birds of prey, particularly Steppe Eagle and Egyptian Vulture, plus varying numbers of Abdim's Stork *Ciconia abdimii* and Sacred Ibis *Threskiornis aethiopicus*. The sky is often dotted with soaring raptors, including the occasional Rüppell's Vulture, and small parties of Little Swift *Apus affinis* and Swallow *Hirundo rustica*, whilst on the ground numerous White *M alba* and Yellow Wagtails scurry about. The area is also a good spot for seeing Chestnut-bellied Sandgrouse and in 1990 at least 180 Pale Rock Sparrows *Petronia brachydactyla* were present. However, it

is not a place for those of a delicate disposition – the smell can be appalling.

The Djibouti bird list currently stands at 324 species and our six visits have added much to the knowledge of the country's ornithological importance. However, much more remains to be discovered, especially in terms of passerine migration. Together with a French colleague, Alain Laurent, we are compiling an outline distributional atlas of Djibouti's birds and would welcome copies of any observations made by visiting birders – standardized record forms are available on request. Despite the high costs and harsh climate, Djibouti is recommended for a visit and all observations, casual or scientific, will help add to our knowledge of this small but strategic country which links Africa with the Middle East.

Samenvatting

VOGELS IN DJIBOUTI Djibouti is gelegen in Oostafrika aan het zuidelijke, smalste gedeelte van de Rode Zee en vormt een verbinding tussen Afrika en het Arabische schiereiland. Een aantal goede vogelplaatsen langs de kust (roofvogels, steltlopers) en in het binnenland worden besproken. Naast allerlei Palearctische doortrekkers biedt Djibouti uiteraard een verscheidenheid aan Afrikaanse soorten. Ondanks de hoge verblijfskosten en het

160 Yellow-breasted Barbet *Trachyphonus margaritatus*, Goda massif, Djibouti, February 1990 (Geoff Welch & Hilary Welch)

161 Crab Plovers *Dromas ardeola*, Doumeira, Djibouti, November 1987 (Geoff Welch & Hilary Welch)

162 Crab Plover *Dromas ardeola*, Sooty Gull *Larus hemprichii*, Crested Tern *Sterna bergii* and Lesser Crested Tern *S. bengalensis*, Ras Siyan, Djibouti, October 1985 (Geoff Welch & Hilary Welch)

163 Desert Lark *Ammomanes deserti assabensis*, Forêt de Day, Djibouti, March 1984 (Geoff Welch & Hilary Welch)

hete klimaat is een bezoek zeer de moeite waard; bovendien zijn nog veel gegevens en waarnemingen nodig voor een betere ornithologische kennis van dit kleine land op de grens tussen Afrika en het Midden-Oosten.

Reference

Welch, G & Welch, H 1988. The autumn migration of raptors and other soaring birds across the Bab-el-Mandeb straits. *Sandgrouse* 10: 26-50.

Geoff Welch & Hilary Welch, Minsmere Reserve, Westleton, Saxmundham, Suffolk IP17 3BY, UK

Ross's Gulls in Siberia

Michael Densley

The Soviet breeding grounds of Ross's (or Rosy) Gull *Rhodostethia rosea* lie within the north-eastern Siberian plain, which stretches almost unbroken from the Taimyr peninsula eastward as far as the Kolyma river and Chaun bay, a distance of almost 3000 km. Extending inland for 600-700 km, the plain covers an area almost three times the size of France. To the east of this vast area, the Kolyma river flows for 2000 km before entering the East Siberian Sea. The main settlement of the Kolyma delta is Cherskii, with a population of c 12 000.

Although far from uniform in character, the landscape and vegetation of the Kolyma plain fall most readily into Chernov's (1988) definition of southern (shrub and tussock) tundra subzone, characterized by very variable vegetation cover with thick layers of dwarf shrubs, herbaceous plants, grasses and sedges and thickets of willow *Salix*, birch *Betula*

and alder *Alnus*. The higher ground, which rarely exceeds 100 m above sea-level, is covered by a dense growth of dwarf shrubs and herbaceous plants whilst wetland communities have developed in the lowland mires, water-filled hollows, lakes and bogs and along rivers and streams. Shrubs rarely attain a height of 3 m, even in sheltered areas.

Ornithological history

The first systematic ornithological investigation of the Kolyma plain and delta was conducted in the spring and summer of 1905 by the naturalist and explorer Sergei A Buturlin (Buturlin 1906). The major achievement of Buturlin's expedition was the discovery of the long-sought breeding grounds of Ross's Gull. He found the species nesting quite commonly there, along with Arctic Terns *Sterna paradisaea* in wet marshes on the edges of tundra

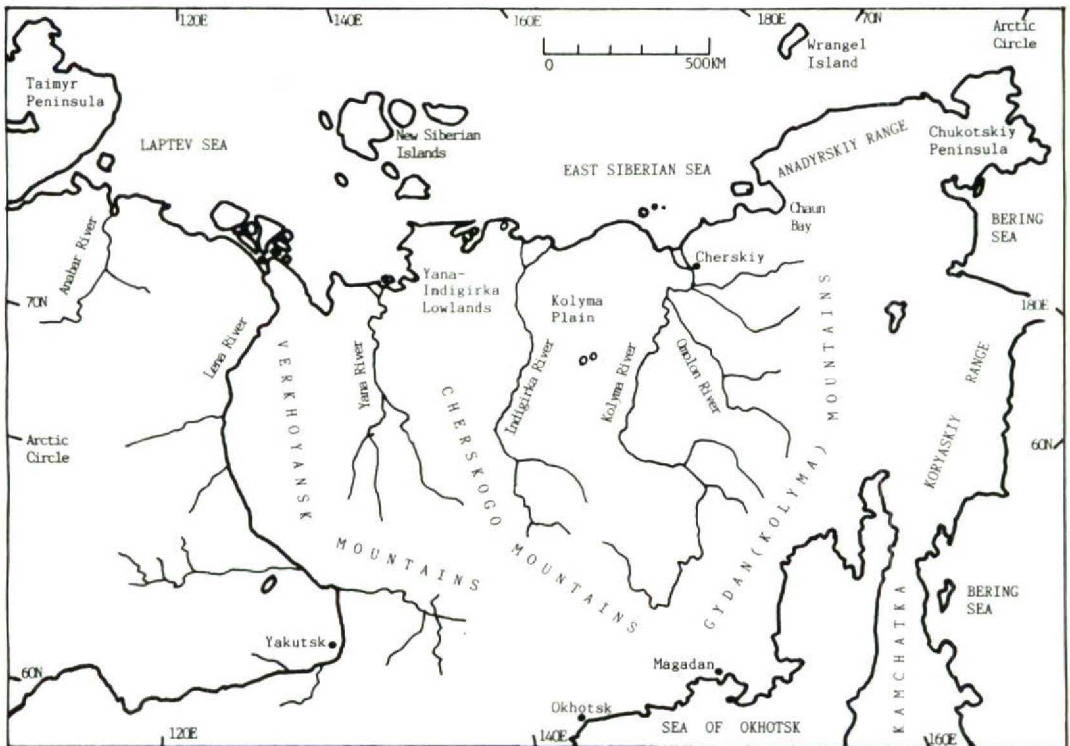

FIGURE 1 Map of northern Siberia, USSR

164 Aerial view of typical tundra landscape, Kolyma delta, Siberia, USSR, July 1990 (Michael Densley)

lakes, both within and beyond the tree-line. Buturlin also learned of large numbers of breeding Ross's Gulls at Malaya on the upper Alazeya river and on the tundra to the west as far as the Indigirka river. From this he concluded that the main breeding grounds of Ross's Gull comprised the whole of the northern Kolyma plain.

Vorob'ev (1963) summarised the species' Siberian breeding distribution as 'northern Yakutia, the tundra between the Yana and Kolyma deltas, the central Kolyma basin almost as far south as 67°N, and the area between the Khroma and Indigirka river deltas'. Later, Grigor'ev (1976) found Ross's Gulls during the breeding seasons of 1957-67 over a wide area of the north-eastern Siberian plain in localities such as Olenek river and the Ust'-Olenek settlement (north-western Yakutia), the Lena river delta, near the village of Nizhneyansk on the Yana river, Chokurdakh on the Indigirka river and near the settlements of Cherskii and Mikhalkino on the lower Kolyma. Further reports of breeding Ross's Gull have appeared in print, notably from the lower valleys of the Chondon-Omolon-Yana rivers (Yana-Indigirka lowlands) (Rostchevski 1976), Kuogartakh settlement (Yana river delta) (Perelomov 1976), Bolshaya Balakhnya river basin (eastern Taimyr peninsula) (Pavlov & Dorogov 1976), Yana river

lowlands (Uspenski 1977), the Chaunskaya lowlands (Chaun bay) (Borodin et al 1978, Krechmar et al 1978), Buor Khaya bay (Tomkovich 1980) and the Lena delta (Degtyarev et al 1987).

An account of the breeding biology of Ross's Gull from various localities in northern Yakutia can be found in Zubakin & Avdadnin (1983). However, perhaps the most complete study of breeding Ross's Gulls was carried out by Andreev & Kondrat'ev (1981) in much the same area of the eastern Kolyma plain where Buturlin's original observations were made.

In summary, the central breeding area of Siberian breeding Ross's Gulls would appear to be the northern halves of the Yana-Indigirka lowlands and of the Kolyma plain. Peripheral and usually irregular breeding by smaller colonies also occurs as far west as Taimyr and eastward to Chaun bay. Recent surveys of Ross's Gulls nesting in Yakutia suggest that the total Russian population of adult breeding birds may be between 45 000 and 55 000 individuals (Degtyarev 1991).

Ross's Gull study colony

The most recent studies of breeding Ross's Gulls have been carried out from the remote Kolyma field station c 140 km north-west of Cherskii (c 158:30

E, 69:24 N) in the Khalercha ('khalarcha' meaning gull in the local Jukagyry language) tundra of the eastern Kolyma plain. The study colony of breeding Ross's Gulls was situated in a marsh c 3 km south west of the field station, in a roughly circular bowl-shaped depression (diameter 1-1.5 km) surrounded by upland *Ledum*/*Dryas* heath. Approximately 60% of the marsh was comprised of a complex of low-centred, water-filled polygons, mostly at the north-eastern end. The outer, dryer areas were colonized by thickets of stunted willows up to 0.5 m high. Most of the south-western end of the marsh consisted of small, shallow and interlinked freshwater pools and lakes, interspersed with extensive areas of wet sedge meadow. An important feature of the northern edge of the marsh was a well-delineated, elliptically shaped thaw lake, c 200 m long and 100 m across, and estimated to be c 1 m deep (pers obs).

The vegetation of these sedge meadows and much of the polygonal ground was dominated by water sedge *Carex aquatilis*. It is notable that water sedge also forms the characteristic vegetation at nesting sites of Ross's Gulls at Churchill, Manitoba, Canada (Chartier & Cooke 1980). Other plants growing here were largely confined to the drier areas, especially the raised ridges surrounding the underlying polygons. These included various grasses, willows (especially *Salix pulchra*), *Betula nana exilis*, *Potentilla palustris* and *Pedicularis sudetica*, all growing through a thick carpet of *Sphagnum* (10-15 cm deep).

A small tent was erected in an elevated position overlooking the marsh c 200 m from the nesting area, which allowed unrestricted views over the colony. All nests examined were confined to a small area (c 0.5 ha) of wet sedge meadow, c 50 m from the north-western edge of the marsh; a site clearly critically chosen. These nests were adjacent to a group of c 10 breeding pairs of Arctic Terns, beyond which nested six pairs of Vega Gulls *Larus (argentatus) vegae*. The more active and aggressive Arctic Terns appeared to maintain an effective screen between the nesting Ross's Gulls and Herring Gulls, the latter being the most important avian predator of young birds here.

This area of sedge meadow also held all of the breeding waders, most of which, by early July, like most of the Ross's Gulls, were attending mobile young in the surrounding vegetation. The waders present included six pairs each of Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos*, Rufi *Philomachus pugnax*, Snipe *Gallinago gallinago*, Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus*, Spotted Redshank *Tringa erythropus* and Wood Sandpiper *T glareola*, as well as c 15 breeding pairs of Red-necked Phalaropes

Phalaropus lobatus. A pair of Black-throated/Pacific Divers *Gavia arctica/pacifica* were presumed to be breeding on the adjacent areas of open water but the only duck noted was a single female Long-tailed Duck *Clangula hyemalis*. The drier willow-dominated areas on the outer edges of the marsh held small numbers of breeding Willow Grouse *Lagopus lagopus* and Yellow Wagtails *Motacilla flava plexa*.

The colony consisted of 23 pairs which were breeding in small discrete groups throughout the marsh. This type of nest dispersion is unusual in colonially breeding gulls and may have been adopted by Ross's Gull as part of its predator-avoidance strategy, perhaps to counteract the conspicuousness of its bright plumage in an open tundra landscape (Zubakin & Avdanin 1983). This particular colony has been studied since 1986 and has, in the past, contained 10-17 pairs (A V Andreev pers comm). Buturlin (1906) recorded an average of 10-12 pairs in other colonies while Zubakin & Avdanin (1983) found up to 18 nests in colonies in the Yana-Indigirka lowlands. The relatively large number of pairs in the 1990 study colony may have been influenced by the combination of a long spell of favourable spring weather and low numbers of the principle mammalian predator, the arctic fox *Alopex lagopus*.

Nests

Two types of nest sites are utilized by Ross's Gulls: small islands in water, which may be the favoured type of nest site since they are utilized by earlier nesting birds and usually contain the largest clutches, and the damp areas of marsh adjacent to lakes and ponds (Buturlin 1906, Andreev & Kondrat'ev 1981). However, only one nest in the current study colony was built on an island; on the tiny raised centre of a water-filled polygon which offered hardly enough ground to support the nest. All other nests were constructed on the innermost margins of the marsh, all within 1.5 m of the water's edge.

I examined seven Ross's Gulls' nests, all but one of them being abandoned and all situated at the innermost edge of the marsh near open water. Nests were very simple, being built in a shallow, c 30 mm deep, hollow scratched into the *Sphagnum* and lined with a small amount of nest material, usually dead leaves and stems of water sedge. The entire contents of one abandoned nest (c 12 cm across) weighed, when dry, a mere 2.62 g. Other materials are sometimes used to line nests, for example Buturlin (1906) found a nest consisting almost completely of reindeer moss *Cladonia rangiferina*. The thick layer of damp *Sphagnum* into

which the nest is made serves to insulate the eggs from the chilling effect of the permanently frozen ground below (Pewe 1966).

Eggs

The fine warm weather experienced on the lower Kolyma in the early spring of 1990 had induced breeding activity earlier than usual. The main egg laying period occurred during 1-3 June (normally 4-9) and the main hatch during 20-22 June (usually 26 June-3 July). 18 pairs produced clutches of three eggs and five pairs produced two eggs each; an average of 2.78 eggs per nesting pair. All of the eggs hatched, as is normally the case (A V Andreev pers comm), but only 15% of the resulting young reached the flying stage.

By 1 July, the only nest that had not yet been abandoned contained two chipping eggs, from which young emerged the following day. The eggs of Ross's Gull are quite different from those of other gulls, being much more rounded and possessing a very dark, olive-green background colour against which the shell markings contrast much less markedly. The two chipping eggs were more elongated than normal and the background colour was paler and browner with more contrasting surface markings. This tendency towards paleness and elongation in eggs, as well as smaller clutch sizes, is characteristic of later, often replacement, clutches and not uncommonly produced by inexperienced birds (Buturlin 1906, A V Andreev pers comm). The most sexually mature and brightly plumaged birds normally produce three, rarely four, eggs, which are also laid earlier in the season. Later clutches may contain two or even only one egg.

Incubation

The normal incubation period is 19-20 days although cold weather can extend this period to 22 or even 28 days (Andreev & Kondrat'ev 1981). By the time the eggs hatch, the surrounding vegetation is usually sufficiently high to conceal the newly emerged chicks and their attendant parents from predators. During incubation, the birds are present together at the nest for as little as 2 min in 24 h. As soon as the young hatch, they leave the nest to hide and are brooded and fed much less often than the young of other gull species.

Young and juvenile survival

Shortly after hatching, as soon as they are mobile, young Ross's Gulls leave the nest but remain in the vicinity and hide in the vegetation or feed on the nearest area of open water. At this stage, they are still attended by their parents. Newly hatched chicks

165 Ross's Gull *Rhodostethia rosea*, Kolyma plain, Siberia, USSR, July 1990 (Michael Densley)

weigh on average c 15 g. They develop rapidly and double their weight by the end of the 2nd day. After 6 days, they weigh an average of 88 g with the most vigorous individuals increasing their body weight by 20 g daily. At the end of the 2nd week, the chicks achieve their maximum weight of 170 g, heavier than their parents. Some weight loss occurs during fledging, usually by the 16-17th day. The young remain in the colony for a further 2 weeks before departing, often still carrying much down in their plumage, especially on the head (Buturlin 1906, Andreev & Kondrat'ev 1981).

At all stages of development, young Ross's Gulls are difficult to detect, being remarkably cryptic in sun-dappled vegetation. Plumage development is also rapid, particularly on the mantle and wings. The main flight-feathers appear (in sheath) on only the 2nd day after hatching and by the end of the 2nd week grow 7-11 mm daily.

Chick mortality is usually very high, mainly due to adverse weather conditions but also through predation. The main predators are Vega Gulls and skuas *Stercorarius*. However, in 1990 many young Ross's Gulls from a number of Kolyma colonies were taken by Peregrines *Falco peregrinus* (E Pota-

166 Ross's Gull *Rhodostethia rosea* at nest, Yana Indigirka lowlands, Siberia, USSR, June 1978 (Vladimir E Flint)

167 Ross's Gull *Rhodostethia rosea*, 9-11-day-old chick, Kolyma plain, Siberia, USSR, July 1990 (Michael Densley)

pov pers comm). In one colony in 1978, from 60 eggs laid only 22 young reached the flying stage; a mortality rate of 63%. 1979 was climatically a less favourable year and only c half of the adults even laid eggs. Seven young from the 29 eggs which hatched flew. In 1990, breeding success was average but due to the presence of more breeding pairs than usual overall productivity was higher than normal.

In addition to the two newly hatched chicks, a number of other young Ross's Gulls aged 9-16 days were examined in the hand. One 9-11-day-old chick examined on 1 July and found (atypically at this age) hiding in vegetation well away from open water, still possessed an egg-tooth and was still completely covered in down. Feather development was limited to partially emerged scapulars and some flight-feathers, the latter still completely in sheath. Another, much browner individual with less contrasting down markings but of similar age to the aforementioned chick, had lost its egg-tooth and its scapular-feathers were much more fully developed. The flight-feathers had not developed very far. This individual was examined again 5 days later, by which time its tail-feathers had appeared (still partially in sheath) and all upperwing-coverts and tertials were well grown. Down still covered the whole body except for the now fully developed scapulars which were dark brown in colour and broadly edged with gold/straw. Tertials and all coverts were similar in colour to the scapulars but with narrower gold/straw margins and still with much down adhering. The primaries were 60% clear of their sheaths, with the inner ones having emerged the furthest. All new flight-feathers showed the black-and-white flight-pattern of the juvenile wing. The secondaries were pure white and full grown. The lesser and median coverts were also more or less fully grown, as was the alula, but the greater primary coverts were still 75% in sheath. Thus, the most rapid juvenile plumage development appears to take place in the wing and on the scapulars. In common with other young, this chick engaged in prolonged bouts of vigorous wing-flapping at this time.

Most 6-7-day-old chicks become increasingly independent of their parents and venture out into open water in groups of 7-10 rapidly moving individuals. Eventually, these flotillas of birds become unperturbed by human presence but also become increasingly prone to avian attack. The predators included Vega Gulls and Arctic *S parasiticus* and Long-tailed Skuas *S longicaudus* which regularly patrolled the colony, the latter species in groups of three or four individuals. Other potential predators

noted were Rough-legged Buzzard *Buteo lagopus*, Glaucous Gull *L hyperboreus*, Snowy Owl *Nyctea scandiaca* and Short-eared Owl *Asio flammeus*.

Food

Food-passing from adults to young occurs quickly after the chick has been called out of hiding. The whole operation takes only 1-2 min and is carried out in the cover of dense vegetation. Young birds were never seen being fed on open water. Apart from one small fish, possibly a nine-spined stickleback *Pungitius pungitius*, it was not possible to identify food brought to the chicks. Many adults flew in directly from the nearby thaw lake where they fed avidly on chironomids and presumably some of these gatherings were intended for the offspring. In addition, several adults foraged from the ground immediately prior to feeding young and may have been collecting terrestrial invertebrates such as mosquitos.

The frequency of feeding visits declined rapidly and by the end of 2 weeks they were being fed only about four times a day. Most of the weight gain in the chicks was due to their ability to feed themselves. The young took food mainly from the surface of the water although many items were also taken from waterside vegetation. The commonest food items appeared to be small chironomids, which were very common on the surface of the water, but some plant material was also consumed, mainly by individuals that had not yet ventured beyond the water margins. A small mollusc (*Sibirinauta*) is also considered to be an important food item (E Potapov pers comm). One captive chick fed extensively on mosquitos Culicidae which were also abundant by early July.

After the young had hatched, the adults spent much of the next c 10 days feeding, resting or bathing on the nearby thaw lake. When not so occupied, almost all of the adults were absent from the breeding marsh. Food taken by the adults included chironomids which were taken by the birds whilst swimming or during hovering flight. Other food items identified following stomach analysis of breeding birds include a number of insect species (adults and larvae), especially crane-flies Tipulidae, aquatic beetles Coleoptera and caddisflies *Phyganea*, crustaceans (eg, fairy shrimps *Chirocephalus*) and small freshwater fish (eg, nine-spined stickleback) (Vorob'ev 1963, Andreev & Kondrat'ev 1981).

Anti-predator behaviour

The constant vocalization normally associated with breeding colonies of communally breeding gulls is

conspicuously absent in Ross's Gull colonies. Furthermore, human presence elicited virtually no response from adult birds, providing that they were no longer incubating eggs. Responsibility for repelling predator raids appeared to rest with the Arctic Terns, many of which were still incubating eggs after the Ross's Gull eggs had hatched. Adult Arctic Terns have been reported as killing young Ross's Gulls in arctic Canada (Macey 1981) but no such behaviour was noted during the current study. Male Ross's Gulls (judging by their brighter plumage) carried out irregular and rather desultory 'inspection' visits during which they uttered a single and muted, but typically gull-like, *meeawe* or *cleeawe*. This call is referred to as the 'colony-contact' call. Little further response was noted to human presence although the Arctic Terns were assisted by any Ross's Gulls that happened to be in the vicinity to drive avian predators out of the area.

The behaviour of the one pair of Ross's Gulls still incubating eggs on 1 July was considerably different from the adult birds that already had mobile young. These birds tolerated approach by humans to 15-20 m but any closer caused them to leave the nest. The birds, however, quickly returned as soon as the area was again clear. During disturbance, the birds would circle overhead at a height of 10-15 m uttering the 'colony-contact' call. Walking right up to the nest caused little further anxiety on the part of the male but the female would begin a series of determined, tern-like mobbing and diving attacks, coming to within 2 m but never actually making contact. The variety of calls produced by the female during these attacks included *tiki-tiki-tiki-tiki*, *kleea-kleea-kleea-kleea*, *ga-da ga-da ga-da ga-da* and, especially, *keeaoo-keeaoo-keeaoo-keeaoo*. Another call noted was a harsh tern-like *kik-kik-kik-kik-kik*, also recorded as being produced by an adult at Scarborough, North Yorkshire, UK, in March 1976 (Densley 1979).

Ground- and water-based distraction displays by the adults are poorly developed and often lacking. Only one female performed such a behaviour when her nest was approached. The bird dropped suddenly and awkwardly onto the ground or the surface of the nearby water, shuffled her wings, bobbed her head up and down and stretched her neck stiffly forward.

Plumage

Only one immature-plumaged bird was noted, an individual which fed and bathed alone on the thaw lake during the afternoon of 2 July. It did not approach the nesting area, nor did it interact in any way with other Ross's Gulls. The smoky-grey V

mark on the whitish-grey upperwing, created by the darker primaries and greater and median coverts, and also the grey-tipped tail indicated that it was a second-summer bird. In all other respects, its plumage resembled that of breeding adults, including the possession of a full collar with a hint of pink in the body plumage.

Mature birds in full summer plumage varied greatly in the amount of pink in the body plumage. This variation is influenced by a number of factors, including light intensity and direction, stage of the breeding season and the age and sex of the individual. The birds showing the most intense pink may have been older males during the most active stages of courtship in the early spring. The pink colour was enhanced by overcast weather conditions and the bluish light that reflected from the ice onto the bird's plumage (Buturlin 1906, Densley 1979, Andreev & Kondrat'ev 1981). Later in the season, especially in full sunlight, the intensity of the colour diminishes but remains visible on the flanks, belly, underwing and undertail-coverts. In early July 1990, many of the Kolyma birds appeared to lack entirely any tinge of pink in their plumage. Apart from the intensity of pink, the only sign of sexual dimorphism was the degree of paleness and marbling of the extension to the black collar at the nape area of the neck. In females, this was grey rather than jet-black and minutely flecked with white as opposed to uniformly coloured.

Acknowledgements

The expedition was funded by the Royal Society and the Academy of Sciences of the USSR, under their joint scientific exchange agreement. I am particularly grateful to Kathryn Basson (Royal Society) and Sergei Kolesnichenko (Academy of Sciences) who assisted me greatly with travel arrangements. My greatest thanks are to Professor A V Andreev (Head of Laboratory of Experimental Ecology at the Academy of Science's Far Eastern Scientific Centre, Magadan) for inviting me to join him at the Kolyma field station, allowing me unrestricted access to the Ross's Gull colony and for commenting on an earlier draft of this paper. Both at Magadan and the field station, I enjoyed the generous hospitality and full support of many people, including K Andreev, S Drovetsky, A Kondrat'ev, E Potapov and, especially, E Khlebosolov, who also commented on an earlier version of this paper. Thanks are also due to H Altmann, W R P Bourne, R Brown, Professor V E Flint, Mr and Mrs W Grossman, S Holohan, A Kistchinski, K Liedel, B Sage, J Sparks, R Vaughan, C S V Yeates and A V Zubakin for various acts of assistance and kindness.

Samenvatting

ROSS' MEEUWEN IN SIBERIE In dit artikel wordt een historisch overzicht gegeven van het onderzoek naar de precieze locaties in het noorden van de Sovjetunie van de broedgebieden van de Ross' Meeuw *Rhodostethia rosea* welke zich uitstrekken vanaf het Taimyr schiereiland oostwaarts tot aan de Kolymavlakte en de Chaunbaai. Vervolgens wordt verslag gedaan van onderzoek uitgevoerd in de Kolymavlakte in 1990 en wordt ingegaan op broedbiotoop, nestplaatsen, eileg- en broedperiode, ontwikkeling en overleving van de jongen, voedsel en gedrag; tevens worden enkele kenmerken van het donskleed van de nestjongen en van het zomerkleed van de adulte vogels behandeld.

References

- Andreev, A V & Kondrat'ev, A J A 1981. [New data on the biology of Ross's Gull (*Rhodostethia rosea*).] Zool Zh 60: 418-425. [In Russian.]
- Borodin, A M et al 1978. [Red data book of USSR.] Moscow. [In Russian.]
- Buturlin, S A 1906. The breeding-grounds of the Rosy Gull. Ibis 8 (6): 131-139, 333-337, 661-666.
- Chartier, C & Cooke, F 1980. Ross's Gulls (*Rhodostethia rosea*). nesting at Churchill, Manitoba, Canada. Am Birds 34: 839-841.
- Chernov, Y I 1985/1988. The living tundra. Cambridge.
- Degtyarev, A G 1991. [Aerial counts of Ross's Gull (*Rhodostethia rosea*) on the Yakut tundras.] Zool Zh 70: 81-85. [In Russian.]
- Degtyarev, A G, Labutin, Y V & Blokhin, Y Y 1987. [Ross's Gull (*Rhodostethia rosea*): migration and breeding cycle near the borders of the range.] Zool Zh 66: 1873-1885. [In Russian.]
- Densley, M 1979. Ross's Gulls in Alaska. Br Birds 72: 23-28.
- Grigor'ev, V R 1976. [Short report on the Ross's Gull in northern Siberia. In: Rare, disappearing and little-studied birds of the USSR.] Ryazan', p 178. [In Russian.]
- Krechmar, A V, Andreev, A V & Kondrat'ev, A J 1978. [Ecology and distribution of birds in the north-eastern USSR.] Moscow. [In Russian.]
- Macey, A 1981. Status report of Ross's Gull (*Rhodostethia rosea*). in Canada. Committee on Status of Endangered Wildlife in Canada.
- Pavlov, B M & Dorogov, V F 1976. [The Ross's Gull (*Rhodostethia rosea*) in the Taymyr.] Ornitologiya 12: 240-241. [In Russian.]
- Perelomov, G B 1976. [Short report on the Ross's Gull in the Yana delta. In: Rare, disappearing and little-studied birds of the USSR.] Ryazan', pp 178-179. [In Russian.]
- Pewe, T L 1966. Permafrost and its effect on life in the north. Corvallis.
- Rostchevski, Y K 1976. [Short report on the Ross's Gull in the Yana-Indigirka lowlands. In: Rare, disappearing and little-studied birds of the USSR.] Ryazan', pp 177-178. [In Russian.]
- Tomkovich, P S 1980. [Unusual nesting of Ross's Gull (*Rhodostethia rosea*).] Ornitologiya 15: 215. [In Russian.]
- Uspenski, S 1977. The firebird of the North. In: The Soviet North, Moscow, pp 112-122.
- Vorob'ev, K A 1963. [Birds of Yakutia.] Moscow. [In Russian.]
- Zubakin, V A & Avdanin, V O 1983. [Peculiarities of colonial nesting in Ross's Gull (*Rhodostethia rosea*).] Zool Zh 62: 1754-1756. [In Russian.]

Michael Densley, Clifton Park Museum, Rotherham, South Yorkshire, UK

Mededelingen

Ring-necked Duck x Tufted Duck hybrid at Goedereede in January 1991

On 6 January 1991, whilst birding at Goedereede, Zuidholland, Staf Elsermans and Jos Elsermans noted a pair of diving-ducks *Aythya*; the female was a Tufted Duck *A fuligula* but the male was reminiscent of a Ring-necked Duck *A collaris*. The following description, taken from slides, reveals, however, that it was a hybrid.

SIZE & SHAPE Like Tufted Duck, especially shape of head, but with tiny sharp crest.

HEAD & NECK Black, with marginally paler feathers around base of bill.

UPPERPARTS Black.

UNDERPARTS Broad blackish breast and black stern. Flank white with few contrasting dark (brownish) dashes.

BARE PARTS Bill (probably from the very base) dark lead-grey with very contrasting whitish subterminal band and broad black tip. Iris yellow. Foot blue-grey.

Whilst studying the bird, a number of possibilities were considered. It was probably not a first-summer male Ring-necked Duck because of the rounded head and the short forward extension of the flanks, caused by the broad black breast (Gillham 1986). First-summer male Tufted Duck can be excluded by the sharp white subterminal band on the bill. The bill pattern of Paget's Pochard- or Ferruginous Duck-type hybrid *A ferina* x *nyroca* (Gillham et al 1966) could possibly fit but neither the black upperparts nor the white brown-dashed flanks match this hybrid type. According to Gillham et al (1966), Baer's Pochard-type hybrid *A fuligula* x *nyroca* very much resembles a male Ring-necked Duck. The bill tip, however, shows less black and the flanks are clouded brown all-over. The bird also differed notably from the presumed hybrid between Ring-necked and Tufted Ducks *A collaris* x *fuligula* that was observed by Vinicombe (1982)

168 Ring-necked Duck x Tufted Duck hybrid *A collaris* x *fuligula*, first-year male, Goedereede, Zuidholland, 6 January 1991 (Staf Elsermans)

(see also the colour plate on page 45 in Harris et al 1989), which had white, dark-brown dotted flanks. The most likely explanation remains that the Goedereede bird was a first-year hybrid male *A collaris* x *fuligula*.

I thank Klaas Eigenhuis for his comments.

References

- Gillham, E H 1986. Extent of light area on flanks on adult male Ring-necked Duck. *Br Birds* 79: 591.
- Gillham, E H, Harrison, J M & Harrison, J G 1966. A study of certain *Aythya* hybrids. *Wildfowl Trust Annu Rep* 17: 49-65.
- Harris, A, Tucker, L & Vinicombe, K 1989. *The Macmillan field guide to bird identification*. London.
- Vinicombe, K 1982. Identification of female, eclipse male and first-winter male Ring-necked Ducks. *Br Birds* 75: 327-328.

Staf Elsermans, *Leiseinde 57, 2300 Turnhout 13, Belgium*

Yellow-legged Gulls with flesh-coloured legs

In the second half of August 1988, Nick van der Ham and I spent two weeks near Cape Finisterre, Galicia, north-western Spain. In the neighbouring harbour and at the local rubbish dump of Finisterre,

we were able to get close views of large gulls. When examining the leg colour of Yellow-legged Gulls *Larus cachinnans*, we discovered a bird with flesh-coloured legs. After this one, we checked several hundreds of Yellow-legged Gulls and found this aberrant leg coloration to occur not infrequently. The aberrant birds were all completely adult or

subadult and most of them were in summer plumage. Apart from the legs, they looked like the other Yellow-legged Gulls in every respect, as far as details could be examined. The amount of flesh coloration on the legs in the aberrant birds varied considerably, ranging from wholly flesh-coloured legs to flesh-coloured feet only. In between were gradations with only flesh-coloured tibia or with just some fleshy spots on the otherwise yellow legs. Afterwards, it was estimated that 5-10% from the birds checked showed wholly or partly flesh-coloured legs.

In the literature, pink legs are not mentioned for Yellow-legged Gull. In fact, the yellow legs are believed to be the only consistent feature in the complicated Yellow-legged Gull group (Teyssèdre 1983). However, the significant number of aberrant birds found by us and by others recently during summer (Arie Spaans in litt to Maarten Platteeuw) and the remark by Paterson & Varela (1988) that flesh-coloured legs do occur suggest that flesh-coloured legs are not an uncommon feature. To what extent leg colour in adult Yellow-legged Gulls is influenced by seasonal changes, like in Lesser Black-backed Gull *L. fuscus* (Glutz von Blotzheim & Bauer 1982), is not known because of the incidental character of the observations so far. Also, it is not known which population is involved. However, the place and the time of the year suggest that birds are involved which are colloquially known as 'Cantabrian Herring Gull'. These birds show

characters intermediate between Yellow-legged and Herring Gulls *L. argentatus* but still should have yellow legs (cf Dubois 1987).

If the flesh coloration is the result of hybridization with genuine Herring Gulls, it seems likely that these hybrids originate from the north-western Spanish population of which the taxonomic position is unclear. The reproductive isolation between *L. c. michahellis* from the Mediterranean and western France and *L. a. argentatus* seems well established (cf Nicolau-Guillaumet 1977, Yésou 1991).

I would like to thank Klaas Eigenhuis and Maarten Platteeuw for their comments.

References

- Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1982. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 8. Wiesbaden.
 Dubois, P J 1987. Notes on the 'Cantabrian' Herring Gull. In: Grant, P J & Sharrock, J T R (editors), International bird identification, Eilat, pp 41-42.
 Nicolau-Guillaumet, P 1977. Mise au point et réflexions sur la répartition des Goélands argentés *Larus argentatus* de France. *Alauda* 45: 53-73.
 Paterson, A M & Varela, J M 1988. ¿Argénteas o patiamarillas? *G I A M Bol* 3, otoño 1988.
 Teyssèdre, A 1983. Etude comparée de quatre populations de Goélands argentés à pattes jaunes d'Europe occidentale. *Oiseau Rev Fr Ornithol* 53: 43-52.
 Yésou, P 1991. The sympatric breeding of *Larus fuscus*, *L. cachinnans* and *L. argentatus* in western France. *Ibis* 133: 256-263.

Leo Stegeman, Kerkelaan 25, 1851 HC Heiloo, Netherlands

Siberische Boompieper te Bloemendaal in oktober 1990

Op 25 oktober 1990 waren Ton Eggenhuizen, Robert Luttkik, Fons de Meijer en Rombout de Wijs vogels aan het vangen en ringen op de vinkenbaan 'Cornelis van Lennep' in de Kennemerduinen te Bloemendaal, Noordholland. Na een matige start met enkele 10-tallen vogels werd om c 10:00 in een van de mistnetten bij een bosschage met onder andere abelen door RL een pieper *Anthus* aangevallen. Op grond van de korte achternagel en de late datum werd de vogel voorlopig als 'boompieper' *A. trivialis/hodgsoni* in een transportkistje opgeborgen.

Na zorgvuldige metingen en vergelijking met de ons op dat moment ter beschikking staande literatuur kon de vogel als Siberische Boompieper *A. hodgsoni* worden gedetermineerd. Omdat een aantal

kenmerken niet erg duidelijk bij de gevangen vogel aanwezig leken, voornamelijk veroorzaakt door verschillen in de linker- en rechterkant van de kop, achtten wij het verstandig de vogel nog aan anderen te tonen. Hiertoe werd Arnoud van den Berg opgebeld en, beladen met aanvullende literatuur, kon hij onze determinatie volledig onderschrijven.

De vogel werd vroeg in de middag op het parkeerterrein bij het strandpaviljoen 'Parnassia' losgelaten met ringnummer Arnhem F297944. Tot 29 oktober konden nog velen de vogel in de zeereep aanschouwen. Later bleek Hans Groot op 25 oktober om 7:30 over de landtrekelpost op enkele kilometers ten zuiden van de vinkenbaan al een boompieper te hebben gehoord. Deze vogel bevond zich in een rondzwerfend groepje Graspiepers *A. pratensis*. Gezien de late datum betrof dit mogelijk dezelfde vogel als die wij later hebben gevangen.

169 Siberische Boompieper *Anthus hodgsoni*, Bloemendaal, Noordholland, 25 oktober 1990 (Arnoud B van den Berg, VRS Cornelis van Lennep)

De beschrijving werd door TE en FdM gemaakt met de vogel in de hand en voor een deel aangevuld met kenmerken die op de dia's te zien zijn.

GROOTTE Als Graspieper en Boompieper.

KOP Kruijn bruingroenig, met donkere lengtestrepen, donker begrensd tegen lichte wenkbrauwstreep. Wenkbrauwstreep voor oog oranjezeemkleurig, achter oog wit, met groenige zweem, breed en geleidelijk smaller wordend en tenslotte eindigend ter hoogte van de oorveebegrenzing. Oogstreep vrij smal groenbruin van snavel tot einde oorstreek. Onder achterste deel oogstreep een lichte, onduidelijk begrensde vlek, hieronder een grote donkere vlek in hoek van oordekveren. Oogring licht zeemkleurig. Snorstreep enkele millimeters van snavel af beginnend, donker groenbruin en doorlopend tot donkere vlek op oordekveren. Baardstreep ook enkele millimeters van snavel af beginnend, donkerbruin tot zwart, doorlopend tot borst. Keel licht zeemkleurig.

BOVENDELEN Mantel, schouder, rug en stuit donker grijsgroen, mantel- en schouderveren met onduidelijk gemarkeerde donkere centra.

ONDERDELEN Buik wit. Flank groenig crèmekleurig met smalle donkere niet scherp begrensde schachtstrepen. Borst zwaar, scherp gemarkeerd gevlekt, zwart op oranjezeemkleurige ondergrond.

VLEUGEL Grote dekveren met groenige buitenrand, aan top zeemkleurig. Middelste dekveren met zeemkleurige

toppen, aan de buitenvlag enigszins breder. Buitenste grote slagpen met smalle witachtige buitenrand, overige hand- en armpennen met donkere olijfgroene buitenvlag. Ondervleugeldekveren met duidelijke citroengelige zweem. Handpenprojectie 14 mm.

STAART Buitenvlag van buitenste staartpen (t6) olijfbuig, lichter dan buitenvlag van overige pennen. Binnenvlag wit langs schacht ver doorlopend tot in bruingroenige basale deel van binnenvlag. T5 met minder wit, alleen enigszins doorlopend op top van buitenvlag, op binnenvlag doorlopend langs schacht. T4 met kleine witte top (cf middelste tekening op p 62 in Svensson 1984). Alle buitenvlaggen van staartpennen, buitenste uitgezonderd, met groenige buitenrand.

NAAKTE DELEN Iris donker. Ondersnavel grauwoze met punt iets donkerder. Bovensnavel donker grijsbruin, snijrand van bovensnavel grauwoze. Poot lichtroze.

BIOMETRIE Vleugellengte 86 mm. Totale kop-plus-snavellengte 33 mm, snavellengte tot bevedering 9.2 mm, snaveldikte 3.4 mm, snavelhoogte 3.2 mm. Staartlengte 60 mm. Tarsuslengte 21.6 mm. Lengte middenteen met nagel 21 mm, buitenteen 15.5 mm, binnenteen 15.5 mm; achternagel 7.3 mm. Vleugelformule (gemeten aan linkervleugel, handpennen van binnen naar buiten genummerd): p8 top, p9 -2, p7 -0.5, p6 -2, p5 -12, p4 -17, p3 -19, p2 -22, p1 -25 mm; buitenvlag van p6-8 versmald; ook in rechtervleugel p8 top en p6 -2 mm.

GELUID In hand en bij wegvliegen sterk op Boompieper gelijkend *psieuv*.

De determinatie als Siberische Boompieper was uiteindelijk eenvoudig. De korte achternagel sloot alle andere mogelijke piepers uit behalve Boompieper (cf Svensson 1984). De vleugelformule, tweekleurige oogstreep en groenachtige bovendelen sloten Boompieper uit. Het patroon van de 'wenkbrauwdruppel' leek in eerste instantie niet aanwezig omdat in de hand eerst alleen de linkerkant van de vogel werd bekeken. De vogel bleek dit kenmerk slechts aan de rechterkant duidelijk te vertonen. Door de oorstreek aan de linkerkant wat 'op te poetsen' was ook daar de 'vlek op vlek' te zien, zij het minder duidelijk dan rechts.

Op grond van de vleugelformule en de tekening op boven- en onderdelen behoorde de vogel waarschijnlijk tot de noordelijke ondersoort *A h yunnanensis*. Alleen het verschil tussen de langste handpen en p9 zou te groot voor deze ondersoort zijn (cf Cramp 1988).

De snavelmaten, met name hoogte en breedte, zijn voor een Siberische Boompieper iets aan de kleine kant. Daar de Boompieper een *grotere* snavel heeft dan Siberische Boompieper (beide maten zijn bij deze soort duidelijk groter, cf Svensson 1984), hoeft hier verder niet veel belang aan te worden gehecht.

Deze vangst betreft het vierde geval voor Nederland. Eerdere Siberische Boompiepers werden gezien op Texel, Noordholland (20-28 oktober 1987), Alphen aan den Rijn, Zuidholland (20 april 1988) en Dintelhaven, Zuidholland (30 september 1988) (Bouman et al 1989, Dutch Birding 1990). Dit derde najaarsgeval is tevens de eerste vangst voor Nederland. Van 12 januari tot 8 februari 1991 deden twee exemplaren een poging tot overwinteren bij Noordwijkerhout, Zuidholland (Dutch Birding 13: plaat 46, 1991, van der Burg et al 1991).

Opgemerkt moet verder nog worden dat veel vogelaars ondoordacht te werk zijn gegaan bij hun pogingen om de vogel te zien te krijgen. Zo werd enkele malen vastgesteld dat meerdere vogelaars in linie door de voor het publiek afgesloten zeereep liepen, om zo de vogel op te kunnen pesten. Men had zich moeten realiseren dat dergelijk gedrag gevolgen had kunnen hebben voor vogelaars, inclusief ringers.

Alle medewerkers van de vinkenbaan 'Cornelis van Lennep' worden bedankt voor hun inzet. Zonder deze samenwerking zullen dergelijke vangsten welhaast onmogelijk zijn. Verder worden Robert Luttik en Rombout de Wijs bedankt voor het nuttige commentaar op een eerdere versie van deze mededeling.

170 Siberische Boompieper *Anthus hodgsoni*, Bloemendaal, Noordholland, 25 oktober 1990 (Ton Eggenhuizen, VRS Cornelis van Lennep)

Summary

OLIVE-BACKED PIPIT AT BLOEMENDAAL IN OCTOBER 1990 On 25 October 1990, at Bloemendaal, Noordholland, an Olive-backed Pipit *Anthus hodgsoni* was trapped and ringed. The bird remained in the area until 29 October. A detailed description is given, with special attention paid to characters which are difficult to see under field conditions. This is the fourth record of this species for the Netherlands, the third in autumn and the first of a trapped bird. From 12 January to 8 February 1991, two birds wintered at Noordwijkerhout, Zuidholland (Dutch Birding 13: plate 46, 1991, van der Burg et al 1991).

Verwijzingen

- Bouwman, R G, Hendriks, H M A & Schenk, H R 1989. Siberische Boompieper op Texel in oktober 1987. Dutch Birding 11: 61-65.
- van der Burg, E, van Dongen, R M & de Rouw, P W W 1991. Recente meldingen. Dutch Birding 13: 74-78.
- Cramp, S 1988. The birds of the Western Palearctic 5. Oxford.
- Dutch Birding 1990. Vogels nieuw in Nederland. Ede.
- Svensson, L 1984. Identification guide to European passerines. Derde druk. Stockholm.

A H V (Ton) Eggenhuizen, Laurierstraat 17, 1314 HL Almere, Nederland
Fons A N de Meijer, M Nijhoffstraat 48, 1382 TS Weesp, Nederland

Citroenkwikstaart te Breskens in april 1991

In de ochtend van 29 april 1991 waren c 20 vogelaars aanwezig op de 'telpost Breskens' op de dijk langs de Westerschelde, 1,5 km ten westen van de veerhaven van Breskens, Zeeland. Om 08:29 hoorde PLM door het geroezemoes van stemmen eenmaal een geluid vanuit het binnenland, wat hem het meest deed denken aan de roep van een Grote Gele Kwikstaart *Motacilla cinerea*. Enkele ogenblikken later zag PAW twee kwikstaarten vanuit het zuiden aan komen vliegen die neerstreken op de kruin van de dijk, c 70 m ten westen van de telpost. Eén van de vogels werd direct herkend als een mannetje Citroenkwikstaart *M citreola*; de andere vogel was een Witte Kwikstaart *M alba*. De twee vogels werden gedurende c 0.5 min foeragerend waargenomen door alle aanwezigen, bij gunstige lichtomstandigheden (lage zon in de rug). Tobi Koppejan was nog in staat enkele foto's te maken voordat beide vogels om 08:31 tezamen in oostelijke richting wegvlogen over de Westerschelde. Hierbij vlogen de vogels langs de telpost waarbij ze de waarnemers tot c 15 m naderden.

De volgende beschrijving is gebaseerd op notities en een veldschets welke werden gemaakt door JW direct na de waarneming, in overleg met andere aanwezigen.

BOUW Typische kwikstaart, qua model en grootte overeenkomend met Witte Kwikstaart. Ook in vlucht ongeveer geproportioneerd als deze, met langere staart dan Gele Kwikstaart *M flava*.

KOP & NEK Kop diepgeel (sommige waarnemers meenden zwart teugeltje te zien). Zwarte nekband, een stuk doorlopend op achterhoofd.

ONDERDELEN Geheel heldergeel. Zwart van nek iets doorlopend op flank.

BOVENDELEN Bovenste deel mantel zeer donkergrijs. Onderste deel mantel, rug en schouder donkergrijs.

STUIT & STAART Stuit donkergrijs of zwart. Bovenstaart zwart met witte buitenste pennen.

VLEUGELS Slagpennen zwart. Middelste en grote dekveren zwart met goed zichtbare witte zomen en opvallende witte toppen twee duidelijke witte vleugelstrepen vormend. Vleugelstrepen ook in vlucht opvallend. Witte zomen aan dekveren indruk van wit vleugelveld gevend. Tertiais met witte zomen, volgens sommige waarnemers nauwelijks zichtbaar, volgens anderen niet opvallend maar goed zichtbaar.

NAAKTE DELEN Ogen en snavel donker (zwart).

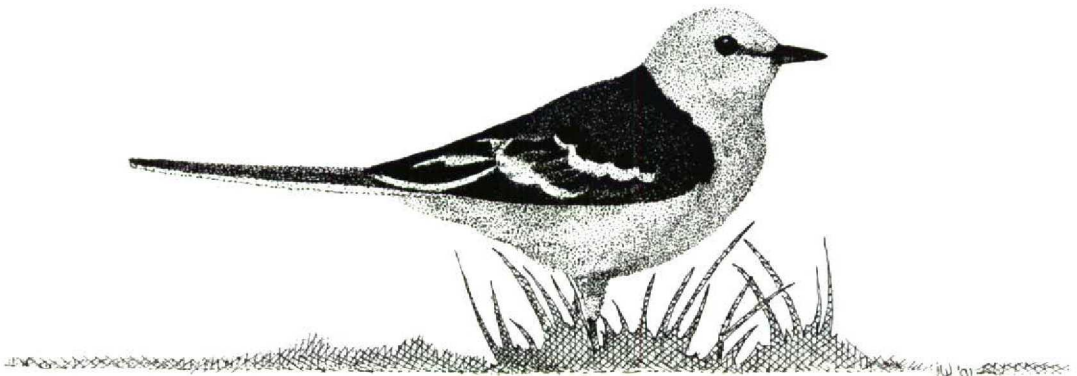
ROEP Gelijkend op roep van Grote Gele Kwikstaart, echter minder 'metaalachtig'.

GEDRAG Foerageergedrag typisch kwikstaartachtig: actief door gras stappend met 'knikkende kop'. Vlucht licht golvend.

De combinatie van geheel gele kop, zwarte nek, donkergrijze bovendelen en brede witte vleugelstrepen sluiten alle andere Westpalearticke kwikstaarten uit. De donkere mantel en heldergele kop en onderdelen duiden op de ondersoort *M c citreola* (cf Cramp 1988). De door Shirihi (1990) beschreven (mogelijke) kruisingen toonden alle een donkergrijze wangstreek.

Dit was het tweede geval van de Citroenkwikstaart voor Nederland en de eerste veldwaarneming. Het eerste geval betrof een eerstejaars vogel die op 24 augustus 1984 te Castricum, Noordholland, werd gevangen en tot 8 september 1984 aldaar aanwezig bleef (Moerbeek et al 1984).

De laatste decennia worden Citroenkwikstaarten min of meer regelmatig waargenomen in Europa buiten de Russische broedgebieden, vooral in Finland (47), Groot-Brittannië (50 t/m 1989), Noorwegen (18), Polen (23 t/m 1987) en Zweden (51 t/m 1989). Daarnaast zijn gevallen bekend uit Demarken, Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Ier-

FIGUUR 1 Citroenkwikstaart *Motacilla citreola*, Breskens, Zeeland, 29 april 1991 (Jaco Walhout)

land, IJsland, Italië, Joegoslavië, Nederland, Oostenrijk, Roemenië, Spanje, Tsjecho-Slowakije en Zwitserland (Moerbeek et al 1984, Cramp 1988, Grant 1988, Dymond et al 1989, Tomialojc 1990). Het ging hierbij vooral om waarnemingen in het najaar die meestal betrekking hadden op jonge vogels. Bij het kleine aantal voorjaarswaarnemingen ging het meestal om mannetjes.

De laatste 10 jaar is het aantal waarnemingen in het voorjaar in Europa buiten de normale broedgebieden toegenomen. Zo waren de eerste waarnemingen in Letland op 28 mei 1982 (mannetje), 27 mei 1984 (paartje) en op 5 mei 1985 (mannetje) (Viknes 1989). In april 1987 werd de Citroenkwikstaart voor het eerst vastgesteld in Frankrijk (Verroken & Verroken 1988) en Spanje (Grant 1988) en werd het tweede geval voor Griekenland bekend (Meininger 1988). In 1984-86 waren er meerdere waarnemingen in de periode 18 april-16 mei, met een maximum van vijf exemplaren, op het Hel schiereiland in Polen (Tomialojc 1990). In april-mei 1988 waren er vijf meldingen in Duitsland (Hirschfeld & Oreel 1988).

Het broedgebied van *M. c. citreola* heeft zich sinds de jaren 50 naar het westen uitgebreid (Wilson 1979, 1984). Ook nabij Moskou heeft de soort zich in westelijke richting uitgebreid, waarbij zowel vogels met kenmerken van *M. c. citreola* of *M. c. werae* als vogels met kenmerken van beide ondersoorten zijn vastgesteld (Günther 1972). Naast de uitbreiding van de Russische broedgebieden is ook een aantal broedgevallen vastgesteld buiten het normale verspreidingsgebied: Finland (1982-87, gemengd met Gele Kwikstaart; cf Verroken & Verroken 1988), Groot-Brittannië (1976, waarschijnlijk gemengd met Gele Kwikstaart; Cox & Inskipp 1978), Tsjecho-Slowakije (1977; Stastny et al 1987) en Zweden (1977, Br Birds 70: 496; 1988, gemengd met Gele Kwikstaart; Hirschfeld & Oreel 1988). Het toenemende aantal voorjaarswaarnemingen in Westeuropa en de geïsoleerde broedgevallen houden waarschijnlijk verband met de recente uitbreiding van het broedgebied.

Summary

CITRINE WAGTAIL AT BRESKENS IN APRIL 1991 On 29 April 1991, a male Citrine Wagtail *Motacilla citreola* in summer plumage was observed and photographed at Breskens, Zeeland. This is the second record for the Netherlands and the first in spring. The recent increase in western European spring observations and isolated breeding records outside the normal breeding range are said to

171 Citroenkwikstaart *Motacilla citreola*, Breskens, Zeeland, 29 april 1991 (Tobi Koppejan)

be probably related to the continuing range expansion of this species.

Verwijzingen

- Cox, S & Inskipp, T P 1978. Male Citrine Wagtail feeding young wagtails in Essex. Br Birds 71: 209-213.
 Cramp, S 1988. The birds of the Western Palearctic 5. Oxford.
 Dymond, J N, Fraser, P A & Gantlett, S J M 1989. Rare birds in Britain and Ireland. Calton.
 Grant, P J 1988. Citrine Wagtail on Mallorca in April 1987. Dutch Birding 10: 90.
 Günther, R 1972. Beobachtungen zur Phänologie und Brutbiologie der Zitronenstelze. Falke 19: 339-343.
 Hirschfeld, E & Oreel, G J 1988. Recent WP reports. Dutch Birding 10: 147-149; 192-194.
 Inskipp, T 1979. Recent West Palearctic records of Citrine Wagtail. Br Birds 72: 44.
 Meininger, P L 1988. Citrine Wagtail in Greece in April 1987. Dutch Birding 10: 90-91.
 Moerbeek, D J, Schekkerman, H & Slings, Q L 1984. Citroenkwikstaart te Castricum in augustus-september 1984. Dutch Birding 6: 123-130.
 Shirihai, H 1990. Possible hybrids between Yellow and Citrine Wagtail in Israel. Dutch Birding 12: 18-19.
 Stastny, K, Randik, A & Hudec, K 1987. Atlas hnízdniho rozsireni ptaku v CSSR 1973/77. Praag.
 Tomialojc, L 1990. Ptaki Polski. Warschau.
 Verroken, L & Verroken, D 1988. Citroenkwikstaart te Harchies in april 1987. Dutch Birding 10: 78-80.
 Viknes, J 1989. Latvian breeding bird atlas 1980-1984. Riga.
 Wilson, M 1979. Further range expansion by Citrine Wagtail. Br Birds 72: 42-43.
 Wilson, M G 1984. Range expansion of Citrine Wagtail. Dutch Birding 6: 14.

Peter L Meininger, Belfort 7, 4336 JK Middelburg, Nederland
 Jaco Walhout, Verwerijstraat 25, 4331 TA Middelburg, Nederland
 Pim A Wolf, van Bosschestraat 78, 4384 BJ Vlissingen, Nederland

Brieven

Booted Eagle at Hensies in July-August 1988

After having studied the photograph of a Booted Eagle *Hieraetus pennatus* which was photographed at Hensies, Hainaut, in July 1988 (Dutch Birding 10: 197, plate 142), I question the identification of the bird. The raptor in this photograph is certainly not a Booted Eagle but a 2nd-year Common Buzzard *Buteo buteo* or Honey Buzzard *Pernis apivorus*, based on the following features which can be judged from the photograph: the wing formula is wrong for Booted Eagle, which should show a long and fingered sixth primary, whereas buzzards do not have a fingered primary here (as can be seen on the published photo). In other words, Booted Eagle shows six fingers whereas buzzards show only five. The wing-tip is intact on the bird as the moult has just started at the innermost primaries. The shape of the tail suggests a juvenile in its first moult as the tail is quite long (tip too rounded for Booted Eagle) and the trailing-edge to the rather narrow wings is

S-curved (there is a clear difference in shape between juveniles and adults in the buzzard-group: adult Common Buzzard has wider wings and shorter tail, adult Honey Buzzard has wider wings and longer tail than the respective juveniles). A Booted Eagle would show more parallel-edged wings with a more square-cut wing-tip and not the rather 'rounded' shape of the buzzards.

The shape of juvenile (also second-year summer) Honey and Common Buzzard is very different from that of the adults but they resemble each other very closely which, on the other hand, is not true for the adults.

Dick Forsman, PO Box 25, 02421 Jorvas, Finland

Luc Verroken has commented that the bird in question was, in fact, photographed in May 1988, and not in July 1988 as the caption wrongly suggests. The 'real' Booted Eagle was present from 7 July to 9 August 1988, documented by photographs (Aves 27: 18, 1990) and accepted by the Belgian rarities committee as the 11th record for Belgium. EDITORS

Yellow-legged Gulls in Poland: a reply to Chylarecki & Sikora

After close examination of the wing of a gull *Larus* published in Dubois et al (1990) and checking skins in various natural history museums, we agree with Eigenhuis (1990) and Chylarecki & Sikora (1991) that the wing belongs to Herring Gull *L. argentatus* and not to Yellow-legged Gull *L. cachinnans*.

However, in reply to the other two points raised by Chylarecki & Sikora (1991), we have to moderate their assertions. Regarding the claimed breeding of Yellow-legged Gulls in Poland, data collected by one of us (TS) show that this species has very probably bred in Poland in 1990-91. In the first year, three pairs bred among 30 pairs of Herring Gull on Wloclawek Reservoir in the middle course of the Vistula river, apparently without any hybridization. Two pairs of Yellow-legged Gull were present in 1991 (P Zielinski in litt). Apart from these, two other single pairs bred in south-eastern Poland in 1990.

In 1991, four birds of the Wloclawek Reservoir were trapped. Birds of one pair showed a dark mantle, dark yellow legs, toes and webs, yellowish iris and a dark orange orbital ring. Birds of the

second pair had yellowish legs but a dark orange iris. The coloration of the orbital ring is a good character as Herring Gull has a yellow and Yellow-legged Gull a dark orange to vermilion orbital ring (Cramp & Simmons 1983). Three of the four trapped birds showed black markings on the six outer primaries and the fourth bird had black even on the 7th outer primary. We quite agree with Chylarecki & Sikora (1991) that this pattern is typical for Yellow-legged Gull.

Regarding the occurrence of non-breeding Yellow-legged Gulls in Poland, we would like to make the following remarks. Based on the extensive field experience of PJD with 1000s of individuals of the Western Palearctic subspecies of Yellow-legged Gull and with *argentatus* and 'omissus'-type Herring Gulls in northern Europe, we find the identification of adult Yellow-legged Gull, in most cases, straightforward. The combination of size, wing pattern and colour of mantle, which is different from that of 'omissus'-type Herring Gulls, leg and, if the bird is observed from very short distance, orbital ring, lead to the elimination of 'thayeri'- or 'omissus'-type Herring Gulls rapidly. From this field experience, and despite the feelings of Chylarecki & Sikora (1991), we remain confident that the

birds seen near Gdansk, Poland, on 21 and 25 September 1987 (cf Dubois et al 1990) were Yellow-legged Gulls, as well as those seen by TS in July 1991 in the Nysa Reservoir, southern Poland, where c 100 birds were present – the largest group of Yellow-legged Gulls ever seen in Poland.

All the recent records in Poland are possibly connected with breeding cases in the last years in Czechoslovakia, Hungary and Ukraine, and support the hypothesis of south-eastern origin of inland-breeding Yellow-legged Gulls in this country. In western Poland, only individuals with flesh-coloured legs occur as breeding birds (typical Herring Gulls).

Chylarecki & Sikora (1991) themselves, paradoxically quoting Polish recoveries, claimed that three first-year birds from 87 'Herring Gulls' originated from the Black Sea (where only Yellow-legged Gulls breed). Hence, the question is not if but how many Yellow-legged Gulls occur in Poland. Even if

most gulls with yellow legs seen on the coast are *omissus*-type Herring Gulls, Yellow-legged Gull does occur in Poland but is still largely overlooked. A colour-ring scheme of the Black Sea and eastern Mediterranean Yellow-legged Gull populations could bring much more information on their movements towards the Baltic region.

References

- Chylarecki, P & Sikora, A 1991. Yellow-legged Gulls in Poland: a comment. *Dutch Birding* 13: 145-148.
 Cramp, S & Simmons, K E L 1983. *Birds of the Western Palearctic* 3. Oxford.
 Dubois, P J, Skakuj, M & Stawarczyk, T 1990. Occurrence of Yellow-legged Gull in Poland. *Dutch Birding* 12: 14-17.
 Eigenhuis, K J 1990. Occurrence of Yellow-legged Gull in Poland. *Dutch Birding* 12: 193-194.
 Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K 1982. *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* 8. Wiesbaden.

Philippe J Dubois, 2 rue Mozart, 92000 Nanterre, France
Tadeusz Stawarczyk, University of Wrocław, Museum of Natural History,
Sienkiewicza 21, 50-335 Wrocław, Poland

Oostelijke Stormmeeuwen in Nederland

In een reactie op mijn mededeling betreffende oostelijke Stormmeeuwen *Larus canus* in Nederland (Groot Koerkamp 1989) wijst Eigenhuis (1990) onder meer op een onvolkomenheid in de beschrijving van een Stormmeeuw bij Deyenter, Overijssel, op 3 november 1986. Het euvel schuilt in het abusievelijke gebruik van de term 'handpenvlekken' voor de witte toppen van de handpennen en niet voor de subterminale 'mirrors' waar Eigenhuis (1990) op doelt. Begrijpelijkerwijs heeft dit voor enige verwarring gezorgd. De witte toppen aan de buitenste handpennen waren bij de beschreven vogel afwezig, hetgeen duidt op een tweede-winter Stormmeeuw.

Determinatie van Russische Stormmeeuw *L c heinei* in het veld is een hachelijke zaak en ik sluit

me in dit verband dan ook aan bij Glutz von Blotzheim & Bauer (1982) en Kompanje & Post (1990). Mijn mededeling beoogde slechts het mogelijk voorkomen van *L c heinei* onder de aandacht te brengen. Daarbij zijn de gegeven veldwaarnemingen niet toegeschreven aan *L c heinei* maar enkel aan – met nadruk – 'oostelijke Stormmeeuwen'.

Verwijzingen

- Eigenhuis, K J 1990. Russische Stormmeeuw in Nederland. *Dutch Birding* 12: 191-192.
 Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1982. *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* 8. Wiesbaden.
 Groot Koerkamp, G 1989. Waarnemingen van oostelijke Stormmeeuwen in Nederland. *Dutch Birding* 11: 25-27.
 Kompanje, E J O & Post, J N J 1990. Oostelijke Stormmeeuwen *Larus canus heinei* in Nederland en West-Europa. *Limosa* 63: 2-6.

Geert Groot Koerkamp, Oosterwechelweg 14, 7433 CP Schalkhaar, Nederland

Mystery photographs

42 During the Dutch Birding mystery-bird competition in October 1989 held on Texel, Noordholland, last issue's mystery bird caused a 93% failure in identifying it. White outer tail feathers and lack of supercilium show that it is a *Sylvia* warbler. It is interesting to mention what species were suggested: Sardinian Warbler *S melanocephala* 34%, Lesser Whitethroat *S curruca* 25%, Subalpine Warbler *S cantillans* 11%, Orphean Warbler *S hortensis* 8%, Rüppells Warbler *S rueppelli* 7% and Whitethroat *S communis* 5%. The sharp contrast between the grey ear-coverts and the white throat, the uniform grey upperparts and the pale orangy orbital ring rule out Whitethroat. Orphean Warbler and Lesser Whitethroat also lack the latter feature

and should have darker ear-coverts and greyer legs. The white fringes to the tertials are obvious and rule out Sardinian Warbler, leaving only two species: Subalpine and Rüppells Warbler. However, the large and almost Orphean Warbler-like appearance with long bill and flat head are unlike Subalpine Warbler which should also show a brownish tinge on flanks and wings. Although most Rüppells Warblers have at least some black throat-feathers making them rather easy to identify, a number of adults have immaculate white throats like our mystery bird which was ringed and photographed on 14 April 1987 near Yumurtalik, southern Turkey.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands

172 Rüppells Warbler *Sylvia rueppelli*, female, Yumurtalik, Turkey, 14 April 1987 (*Arnoud B van den Berg*)

173 Orphean Warbler *Sylvia hortensis crassirostris*, female, Yumurtalik, Turkey, 11 April 1987 (Arnoud B van den Berg)

Mystery photograph 43. Solution in next issue

Recensies

W RUITENBEEK, C J G SCHARRINGA & P J ZOMERDIJK (REDACTIE) 1991. *Broedvogels van Noord-Holland*. Stichting Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland & Provinciaal Bestuur van Noord-Holland, Assendelft & Haarlem. 440 pp. ISBN 90-9003631-8. NLG 47.50.

Dit boek presenteert een zeer grondig onderzoek naar de verspreiding en dichtheden van alle broedvogels in Noordholland in de periode 1981-89. De informatie over iedere soort is heel overzichtelijk weergegeven op een kaart van de provincie, gewoonlijk samen met aanvullende gegevens over de verandering in de aantallen broedparen sinds 1970 of de verdeling over habitat typen. Het boek is rijkelijk voorzien van foto's wat mede bijdraagt dat het geheel een goed verzorgde, informatieve en gunstig geprijsde uitgave is geworden.

Het boek bestaat uit twee secties. Het eerste gedeelte bespreekt de methodologie die gevolgd werd, zoals de wijze waarop en wanneer de gegevens verzameld werden, de betrouwbaarheid van de gegevens, enzovoorts, en beschrijft daaropvolgend in 200 pagina's de verschillende vogelgezelschappen in Noordholland. Een vogelgezelschap wordt bepaald met een computerprocedure, die de inventarisatiegegevens systematisch verdeeld in kleinere eenheden om uiteindelijk gebieden over te houden met een overeenkomende broedvogelsamenstelling. Het resultaat is zeven hoofdgroepen (bijvoorbeeld, bosvogelgezelschap, duinvogelgezelschap, enzovoorts), welke worden onderverdeeld in 33 subgroepen. De bosvogels bijvoorbeeld worden onderverdeeld in acht gezelschappen, zoals het spotvogelrijk-, zwarte meesrijk- en houtsniprijk- bosvogelgezelschap. Per gezelschap wordt de verspreiding ervan over de provincie besproken, samen met de wijze waarop ieder gezelschap door de karakteristieke vogelsoorten gebruikt wordt, dit alles verlicht met een foto van het karakteristieke habitat. Vanzelfsprekend zijn veel van de door de computer onderscheiden gezelschappen en hun habitats niet erg verrassend maar het geeft de lezer meer zekerheid dat de computer een verstandig en begrijpelijk resultaat heeft gegenereerd. Echter, het essentiële verschil is dat de computer in staat is om objectief habitattypen te onderscheiden door de keuzes van de vogels zelf te onderzoeken. Indien vergelijkbare analyses uitgevoerd zouden worden op datasets van opeenvolgende jaren dan zou deze methode direct kunnen traceren waar veranderingen in de vogelpopulaties zijn opgetreden en ook antwoord kunnen geven op de vraag 'waarom'. Een indrukwekkende hoeveelheid informatie wordt gepresenteerd in deze sectie en, hoewel aantrekkelijk gebracht, is het nogal lang en moeizaam te verwerken. Ik denk dat veel lezers deze sectie slechts vluchtig zullen dootbladeren.

Het grootste gedeelte van de andere helft van het boek is gewijd aan de verspreiding van broedparen voor elke soort afzonderlijk. Overzichtelijke verspreidingskaarten worden gepresenteerd voor alle soorten (behalve enkele zeer algemene) en de toenemende rasterdichtheid op

elke kaart geeft de broedvogeldichtheid aan en vestigt de aandacht direct op de belangrijkste concentratiegebieden. Voor elke soort wordt een overzicht gegeven van verspreiding, karakteristieke habitat, aantallen en trends. In een enkel geval is de verandering in het aantal broedparen sinds 1970 geïllustreerd, een heel interessant gegeven maar soms ook enigzins deprimerend! Het concept van de vogelgezelschappen treedt in deze sectie eveneens duidelijk naar voren maar voor de lezer die het eerste gedeelte van het boek heeft overgeslagen is de tekst nog steeds heel begrijpelijk.

Het boek eindigt met een bespreking van de veranderingen in aantallen en verspreiding van broedvogels in Noordholland, de oorzaken, in hoeverre deze verontrustend zijn, en hoe de overgebleven interessante gebieden in de provincie beheerd moeten worden om de rijke en diverse vogelgezelschappen te behouden.

Het integreren van broedvogelgegevens tot een interessant boek dat bovendien grote natuurbeschermingswaarde heeft, is zeker geen gemakkelijke taak. De redactie van dit boek heeft geprobeerd dit op haar eigen wijze te bewerkstelligen, waarvoor zij zeker bewondering verdient. Zoals met elk boek op dit gebied is het eenvoudig gedeelten aan te wijzen die je niet bevallen of welke je anders zou hebben uitgevoerd als redactielid maar over het geheel genomen heeft de redactie een prijzenswaardig werk afgeleverd. GRAHAM J HOLLOWAY

C RICHARDSON 1990. *The birds of the United Arab Emirates*. Hobby Publications, Warrington. 204 pp. ISBN 1-872839-00-2. GBP 15.00.

Dit boek biedt op nauwkeurige en overzichtelijke wijze informatie over waar en wanneer welke vogels in de Verenigde Arabische Emiraten zijn te zien. Het gebied ligt aan de Perzische Golf op het Arabisch Schiereiland, is c 110 000 km² groot en wordt begrensd door Saudië, Qatar en Oman. Inleidende hoofdstukken beslaan een kwart van het boek en geven in tekst, kaarten en foto's uitstekende informatie over 20 vogelkijkgebieden en verschillende habitats. Tevens is er een gecodeerde checklist met alle in de VAE waargenomen 371 soorten. De beknopte soortteksten (gemiddeld zeven zinnen per soort) behandelen het voorkomen en er is vaak iets geschreven over herkomst en trek. Bijzonder praktisch en gemakkelijk te begrijpen zijn de maanddiagrammen (kalenderbalken) die per 10-daagse perioden laten zien wanneer iedere soort doortrekt en wanneer hij talrijk is of ontbreekt. Bij de 67 broedvogelsoorten is een verspreidingskaartje opgenomen en wordt iets over hun broedbiologie verteld. Behalve bij enkele interessante ondersoorten wordt nergens de herkenning behandeld. Wel wordt soms vermeld waarmee een bepaalde soort verward kan worden. Het boek is geïllustreerd met meer dan 280 vignetten. Bovendien zijn er 20 bladzijden met 101 goede vogelfoto's gemaakt in de VAE (in kleur en met vermelding van plaats en datum in onderschriften). ARNOUD B VAN DEN BERG

Aankondigingen & verzoeken

ICBP/FFPS Conservation Expedition Competition and BP Conservation Expedition Award 1991 The 'International Council for Bird Preservation/Fauna & Flora Preservation Society Conservation Expedition Competition' was founded in 1985 to support teams of young people doing conservation work overseas. Each year, a total of GBP 20 000 in grant funding is available in the following categories: Globally Threatened Species, Tropical Rainforests, Wetlands and Oceanic Islands & Marine. The competition is open to all expeditions involving young people and fulfilling the following criteria: the expedition should 1 be to a developing country, 2 make a contribution to wildlife conservation and 3 involve local people in the expedition's work. First prize in each category is GBP 3000 (half of which should be intended for local counterparts). There are also eight prizes of GBP 1000 for runners-up. All prize winners will automatically receive official ICBP/FFPS endorsement. In a year's time, when the teams have returned, the results of their work will be judged and 'The BP Conservation Expedition Award' overall winner will be chosen. This main award is worth GBP 7500 all of which will be used for follow-up work in the relevant country.

Applicants should follow the guidelines set out in the ICBP/FFPS Conservation Expedition Guide, which also provides important practical advice on how to organise

an expedition. Please write in the first instance to: Gary Allport, Expeditions Officer, ICBP, 32 Cambridge Road, Girton, Cambridge CB3 0PJ, UK. Final applications must be submitted in English by 31 December 1991.

Notekrakers in Nederland in najaar van 1991 Het lijkt eindelijk weer eens zover te zijn! Notekrakers *Nucifraga caryocatactes* zijn in de afgelopen maanden op meerdere plaatsen in Nederland gesignaleerd. Ook tijdens de Euro Bird Week op Texel gaf de soort 'acte de présence', en hoe! Het is zeer de moeite waard de omvang en het verloop van deze influx vast te leggen. Het Bijzondere Soorten Project-niet-broedvogels (BSP-nb), een samenwerking tussen de DBA en SOVON, leent zich bij uitstek hiervoor. De Notekraker staat op de formulieren van dit project die iedere begunstiger van de DBA enige tijd geleden toegestuurd heeft gekregen samen met de (gele) handleiding. Dit maakt het voor een ieder mogelijk om op eenvoudige wijze waarnemingen van Notekrakers te melden. En met het voornemen een rubriek in Dutch Birding aan dit project te wijden is een snelle rapportage gewaarborgd. Om snelle verwerking mogelijk te maken, waarnemingen graag direct (portvrij) opsturen aan: Ward Hagemeijer, SOVON, Antwoordnummer 2505, 6573 ZX Beek-Ubbergen, Nederland.

DBA-nieuws

Advertentiemedewerker gezocht De advertenties in Dutch Birding vormen voor de DBA een belangrijke bron van inkomsten. De laatste tijd is het moeilijk gebleken de werving van advertenties op peil te houden door een gebrek aan beschikbare tijd en menskracht. Omdat naar de mening van het DBA-bestuur de advertentie-inkomsten aanzienlijk kunnen worden uitgebreid, zoeken wij een enthousiaste

advertentiemedewerker (m/v)

die beschikt over vrije tijd, kennis van de vogelaarswereld, een commerciële instelling, affiniteit met Dutch Birding en motivatie om deze klus aan te pakken en daarmee direct bij te dragen aan het nog mooier en beter maken van Dutch Birding. Deze functie (evenals ander bestuurs- en redactiewerk onbezoldigd) omvat, behalve het bijhouden van de administratie en overleg met de redactie, vanzelfsprekend vooral het actief werven van nieuwe adverteerders. Eventuele gegadigden moeten daarom rekening houden met regelmatige werkzaamheden tijdens kantooruren om contacten met bedrijven en andere potentiële adverteerders te kunnen onderhouden. De advertentiemedewerker wordt vermeld in de

colofon van Dutch Birding. Belangstellenden kunnen telefonisch contact opnemen met Paul Knolle (053-771162) of Enno Ebels (030-961335, overdag 030-919489).

DBA pelagic trips vanuit IJmuiden in september 1991 De Dutch Birding 'pelagic trips', dit jaar vanuit IJmuiden, Noordholland, waren minder vogelrijk dan was gehoopt. Pessimisten moesten na afloop erkennen dat zelfs hun geringe verwachtingen nog te optimistisch waren gebleken. De eerste (zonnige) tocht op 14 september 1991 kende een korte opleving toen een opvarende meldde dat er een uiltje aan boord was gevlogen. De ont-nuchterende ontknopning volgde toen een bruine nachtvlinder ('uiltje') werd getoond. Intussen werden emmers vol visresten overboord gezet waarna in spanning werd gewacht op de enthousiaste respons van het zeevogelvolk: tevergeefs. Tenslotte moest het geheime wapen worden ingezet: de maritieme voertafel. Maar zelfs dit knap bedachte lok-apparaat kon weinig zeevogels tot activiteit aanzetten. Even later sloeg de nieuwe vinding om en verdween in de diepte. Mogelijk hebben enige diepzee-organismen zich nog rond deze tafel geschaard.

De tweede tocht op 21 september 1991 leek een herhaling te worden van de vorige. Het rustige zomerweer had een complete apathie onder de zeevogels tot gevolg. De Noordzee lag er leeg en verlaten bij. Nadat besloten was om vervroegd terug te keren, kreeg de tocht een onverwachte ontknoping. Een passerend Smelleken *Falco columbarius* had de roezige deelnemers nog niet wakker gekregen of er werd een kleine alkachtige ontdekt die, naarmate hij vanuit het noorden naderde, een steeds grotere en kleuriger snavel en een borstbandje bleek te hebben: tot ieders verbazing kwam er een schitterende adulte Papegaaiduiker *Fratercula arctica* voorbij vliegen, een nieuwe soort voor menig deelnemer. Even werd vergeten hoe weinig er deze dag te zien was geweest. Enkele vogelaars die deze pelagische trip hadden laten schieten om de Grote Kanoet *Calidris tenuirostris* langs de Oosvaardersdijk voor de zoveelste keer te zien, kregen bij het horen van dit nieuws een gelaatskleur die doorgaans wordt geassocieerd met acute zeeziekte.

Tijdens de extra tocht op 22 september 1991 was het weer gelukkig veel beter: een harde westenwind met af en toe wat regen. Tussen de pieren vloog al een Kleine Jager *Stercorarius parasiticus* en spoedig verschenen de eerste Jan-van-genten *Sula bassana*. Het was nu zaak niet zeeziek te worden. Slechts weinigen echter konden op de woest steigerende schuit weerstand bieden aan de aandrang van het inwendige en weldra hingen de minder sterken over de reling. Toen ook enkele ervaren zeetripers een grauwe gelaatskleur gingen vertonen moest worden besloten om terug te keren. Tenslotte konden nog maar weinig deelnemers de blik omhoog richten om een late eenzame Gierzwaluw *Apus apus* te zien die het schip tijdelijk kwam vergezellen. Menigeen beschouwde de terugkeer in de IJmuider haven als het hoogtepunt van de tocht.

Zeevogelaars zijn echte 'die-hards'. De tegenwerking van de weergoden weerhoudt de DBA er niet van ook volgend jaar weer pelagische trips te organiseren. Die zullen ongetwijfeld weer andere verrassingen te zien geven.

DBA-vogeldag op zaterdag 22 februari 1992 te Utrecht De komende DBA-vogeldag zal worden gehouden op zaterdag 22 februari 1992 en vindt dit jaar plaats in het gebouw Trans(itorium) 3 aan de Padualaan op het universiteitscentrum De Uithof te Utrecht, Utrecht. De dag begint om 11:00 (zaal open 10:00). Op het programma staan een lezing over vogels in Hongkong door de bekende Engelse vogelfotograaf Ray Tipper, met ruime aandacht voor (de herkenning van) zeldzame Oostpalearticke steltlopers waarom Hongkong zo beroemd is, een lezing van de Belgische ornitholoog Peter Symens over vogels in Saudië en een dialoog van René Pop over zijn bezoek aan de Falkland-eilanden in 1991. Het jaaroverzicht van zeldzame vogels in Nederland en België in 1991 wordt, na het succes van vorig jaar, opnieuw gepresenteerd door Wim Wiegant. Wie dia's voor dit overzicht beschikbaar wil stellen, wordt verzocht contact op te nemen met Wim Wiegant (08370-22380, overdag 08370-83754). Het programma duurt tot 17:00. De dag zal (voor wie dat wil) worden ver-

volgd met een informele borrel in de Utrechtse binnenstad en worden afgesloten met een gezamenlijk diner.

De Uithof is goed bereikbaar per bus (lijn 11 en 12 vanaf station Utrecht-CS) en per auto (het complex ligt langs de snelweg Utrecht-Amersfoort). De toegangsprijs voor deze dag, waarvoor ook belangstellende niet-DBA-begunstigers hartelijk worden uitgenodigd, bedraagt slechts NLG 7.50.

Dutch Birding-telefoonlijst De eerstvolgende uitgave van de DB-telefoonlijst zal verschijnen in het voorjaar van 1992. Voor wijzigingen in deze lijst kan men zich richten tot: Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland.

Nieuwe abonnementsprijzen van Dutch Birding De nieuwe lay-out van het nu tweemaandelijks Dutch Birding heeft in binnen- en buitenland een positief effect gekregen. Dat de nieuwe vormgeving (met de veelgeprezen kleurenfoto's) kostbaar is zal ieder duidelijk zijn. Het tot stand komen van een dergelijk aantrekkelijk tijdschrift, en dat zesmaal per jaar, blijkt echter zoveel te kosten dat voortzetting van dit niveau onmogelijk is bij de huidige abonnementsprijzen. Wij gaan ervan uit dat onze lezers de noodzakelijk gebleken, zo laag mogelijke, verhoging van de abonnementsprijs graag over hebben voor handhaving of zelfs verhoging van de kwaliteit van Dutch Birding. De prijzen voor 1992 zijn: NLG 52.50 (Nederland), BEF 1050 (België), NLG 60.00 (overige landen binnen Europa) en NLG 65.00 (landen buiten Europa).

U kunt het abonnement voor 1992 tzt betalen via een acceptgirokaart of betalingsformulier welke met het december-nummer zal worden meegezonden.

New subscription rates of Dutch Birding The new layout of Dutch Birding has met with a positive reception. The realization of such an attractive bimonthly magazine with much praised colour photographs proves to be so expensive that continuation of this level is impossible with the present subscription rates. We assume that our readers are prepared to pay the necessary increase of the subscription rate, which is the lowest possible. In this way, the quality of Dutch Birding can be maintained or even improved. The prices for 1992 are: NLG 52.50 (Netherlands), BEF 1050 (Belgium), NLG 60.00 (other countries inside Europe) and NLG 65.00 (countries outside Europe).

Nieuwe inspreker voor Dutch Birding-vogellijn Na gedurende vele jaren de Dutch Birding-vogellijn met grote betrokkenheid te hebben beheerd – eerst met een antwoordapparaat, de laatste 2 jaren via het 06-nummer – zal Eugène van der Burg op eigen verzoek deze inspannende taak binnenkort neerleggen. Het DBA-bestuur dankt Eus namens 1000-en vogelaars (ook veel niet-DBA-ers) voor het onderhouden van deze belangrijke service die velen zoveel mooie momenten in het veld heeft opgeleverd. Met zijn inzet betekende de vogellijn bovendien voor de DBA een belangrijke bron van inkomsten.

De DBA is verheugd te kunnen aankondigen dat de bemanning van de vogellijn zal worden overgenomen door Hans Gebuis te Dordrecht. Het vertrouwde 06-nummer blijft natuurlijk gehandhaafd. Het nummer van de nieuwe inspreeklijn wordt 078-180935. Voor even-

tuele problemen in de overgangsfase vragen wij begrip. Verder vragen wij alle vogelaars hun actieve inzet te tonen door zoveel mogelijk leuke en zeldzame waarnemingen op de inspreeklijn in te (blijven) spreken. Wij wensen Hans veel succes als 'the voice' van de vogellijn.

Recent WP reports

This review of recent reports of rare and interesting birds in the Western Palearctic refers mainly to **May** and **June 1991**. The records are largely unchecked, not authenticated.

A pair of **Gannets** *Sula bassana* raising one chick on Helgoland, Schleswig-Holstein, meant the first breeding record of this species for the FRG. In June, only 152 adult and 100 juvenile **Dalmatian Pelecanus** *Pelecanus crispus* were found in Turkey (still a significant proportion of this species' world population). After a severe decline in the 1980s, **Spoonbills** *Platalea leucorodia* were not breeding at Neusiedler See, Burgenland, Austria, for the 2nd consecutive year. The first **Blue-winged Teal** *Anas discors* (a

male) for Norway stayed at Meløy, Nordland, from 19 June to 3 July. The **Steller's Sea Eagle** *Haliaeetus pelagicus* was seen again in Finland on 8 and 23 July. An adult **Egyptian Vulture** *Neophron percnopterus* at Karlino on 1 June was the fifth record for Poland and the first since 1936. Another Egyptian Vulture was reported from Jaeren, Norway, on 26 June. A **Spotted Eagle** *Aquila clanga* in the Ternelles Valley, Mallorca, on 4 May will be the first for the Balearic Islands, Spain, if accepted. On 1 July, two immature **Steppe Eagles** *A nipalensis* were between Konya and Aksaray, Turkey. Denmark did well with a male **Lesser Kestrel** *Falco naumanni* on Mon on 12 May. A dark-morph **Eleonora's Falcon** *F eleonora* was reported at Mogielnica on 10 May, being the 3rd record of this

174 White-throated Needletail *Hirundapus caudacutus*, Wierton Hill Reservoirs, Maidstone, Kent, Britain, 26 May 1991 (*Don W Taylor*)

175 Lark Sparrow *Chondestes grammacus*, Waxham, Norfolk, Britain, May 1991 (David Tipling)

interesting raptor for Poland (if accepted). The record of a calling **Andalusian Hemipode** *Turnix sylvatica* at Coto del Rey, El Rocio, Huelva, Spain, on 2 May is worth mentioning. From 7 to 10 May, an adult **Demoiselle Crane** *Anthropoides virgo* roosted each night at the Strabrechtse Heide, Noordbrabant, forming the 2nd record for the Netherlands (cf Dutch Birding 13: 81-82, 1991). One may wonder whether this bird was the same individual that was seen at Havstråk near Boden, Norrbotten, Sweden, on 25 May. A **Killdeer** *Charadrius vociferus* was seen near Balranald, North Uist, Western Isles, Britain, on 5 May. Interestingly, a male **Caspian Plover** *C asiaticus* was reported at Christianskoog, Schleswig-Holstein, on 11 May. The previous two records for the FRG were in 1850 and 1856, both on Helgoland. Norway's second **Semipalmated Sandpiper** *Calidris pusilla* stayed at Jaeren, Norway, from 30 June to 3 July. No less than seven **Long-toed Stints** *C subminuta* on 16 May constituted the first record for Bahrain. A **dowitcher** *Limnodromus* at Strandstuguviken, Södermanland, from 4 to 7 May may have been Sweden's first Short-billed *L. griseus*. Astonishingly, an exhausted **Slender-billed Curlew** *Numenius tenuirostris* was reported on Ouessant, Finistère, France, on 31 May. In Turkey, three **Long-tailed Skuas** *Stercorarius longicaudus* were seen in June. The adult **Least Tern** *Sterna antillarum* returned to Rye Harbour NR, East Sussex, for its 9th season on 31 May. It was seen on most days until 20 June after which it was seen on 27 June only. Finland's third **White-throated Needletail** *Hirundapus*

caudacutus was at Hanko on 5 May. Another (?) graced several localities in Britain: at Wierton Hill Reservoirs, Maidstone, Kent, on 26 May, at Blithfield Reservoir, Staffordshire, on 1 June, and at Lerwick, Shetland, on 11 and 14 June. A **Lesser Short-toed Lark** *Calandrella rufescens* at Hoburgen, Gotland, on 10-11 May will be the 2nd record for Sweden if accepted. Three **Crag Martins** *Ptyonoprogne rupestris* were reported at Bieszczadzki NP, Poland, on 23 May. In Britain, a male **Pied Wheatear** *Oenanthe pleschanka* was trapped at Spurn, Humberside, on 20 June but flew off north when released. The same bird was then relocated at Scarborough Castle, North Yorkshire, 50 mi up the coast, on 22 June, where it stayed until the night of 23 June. **Rock Thrushes** *Monticola saxatilis* were reported at Flamborough Head, Humberside, Britain, on 22 May and on Helgoland, Schleswig-Holstein, FRG, in early June. At Uusikaupunki, Finland's first **Orphean Warbler** *Sylvia hortensis* (if accepted) was recorded on 15 June. An adult male **Narcissus Flycatcher** *Ficedula narcissina* was trapped at Falsterbo, Skåne, Sweden, on 2 June. If accepted as a wild bird, this will be the first WP record of this eastern Asian migrant. There were interesting reports of **Semi-collared Flycatcher** *F semitorquata* in Sweden (9 May) and Poland (24 May). A hybrid **Collared x Pied Flycatcher** *F albicollis x hypoleuca* was caught at Albufera, Mallorca, Spain, on 14 May. The northernmost-ever **Serin** *Serinus serinus* in Sweden (and Europe?) was at Ångesön, Västerbotten, on 11 June. **Two-barred Crossbills** *Loxia leucoptera* bred

successfully in Berlin, FRG. A male **Pallas's Rosefinch** *Carpodacus roseus* (of unknown origin) was photographed at Lauwersoog, Groningen, Netherlands, on 30 April and 1 May. The second **Lark Sparrow** *Chondestes grammacus* for Britain stayed at Waxham, Norfolk, from 15 to 17 May (for comments on the position of this American species on the British list, see *Birding World* 4: 156-159, 1991). A male **Red-headed Bunting** *Emberiza bruniceps* was trapped at South Walney, Cumbria, Britain, on 10

May (and remained there until at least 16 May) and others were found singing on Vlieland, Friesland, Netherlands, on 19 May and on Texel, Noordholland, Netherlands, on 5 June (the latter two records could refer to the same bird).

I wish to thank Peter Barthel, Arnoud van den Berg, Peter Braam, Edward van IJzendoorn, Erik Lam, Peter Symens and Willem van der Waal for their help in compiling this review.

Gerald J Oreel, Postbus 51273, 1007 EG Amsterdam, Netherlands

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland beslaat voornamelijk de maanden **juli** en **augustus 1991**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt.

Waarnemers van soorten die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die eveneens verkrijgbaar zijn bij bovenstaand adres.

FUTEN TOT VALKEN Een 40-tal **Geoorde Futen** *Podiceps nigricollis* werd op 26 augustus geteld bij de IJzeren Kaap op Texel Nh. **Vale Pijlstormvogels** *Puffinus yelkouan* werden alleen gezien bij Camperduin Nh op 9, 18 en 31 augustus. De **Woudaap** *Ixobrychus minutus* van Alphen aan den Rijn Zh bleef aanwezig tot 9 juli. Een adulte **Kwak** *Nycticorax nycticorax* werd van 14 tot 16 juli gemeld voor de hut in de Lepelaarsplassen Fl. Een ander adult exemplaar verscheen op 31 augustus in het Lutjebroekerweel Nh. **Kleine Zilverreigers** *Egretta garzetta* waren er in de Oostvaardersplassen Fl tot 18 augustus, met in juli vijf en in augustus nog 'slechts' drie exemplaren. Op 18 augustus zat een Kleine Zilverreiger bij Dodewaard Gld. Uiteraard zaten er in de Oostvaardersplassen ook nog **Grote Zilverreigers** *E alba*. Maximaal vijf exemplaren waren vrijwel de gehele periode aanwezig. Tussen 24 en 27 augustus waren er nog twee over. Op 29 augustus vloog een exemplaar over in Lauwersoog Gr. Doortrekkende **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* waren er bij de Kwade Hoek Zh op 21 juli, langs de Knardijk Fl op 24 juli (twee) en 16 augustus, op Rottumeroog Gr op 25 juli (twee), te Hoewelaken Gld op 30 juli en 4 augustus, te Meppel O op 6 augustus, te Oldenzaal O op 7 augustus, langs de Oostvaardersdijk Fl op 14 en 15 augustus, te Katwijk aan Zee Zh op 15 augustus (drie), bij de Sint Pietersberg L en te Wageningen Gld op 17

augustus, in Opheusden Gld en Wageningen op 18 augustus, in de Dordtse Biesbosch Zh op 21 augustus, te Tollebeek Fl op 22 augustus, te Bennekom Gld op 23 augustus, bij de Kaliwaal Gld op 25 augustus en in de Brabantse Biesbosch Nb op 31 augustus. Langs de Oostvaardersdijk pleisterde een exemplaar van 24 tot 26 augustus en vanaf de 3e week van augustus werden vier exemplaren in de Grote Peel L gezien. Al vanaf 17 juli zouden in totaal negen Zwarte Ooievaars tussen Deurne Nb en de Grote Peel gependeld hebben. **Ooievaars** *Ciconia* werden gezien bij de Lauwersmeer Gr op 7 juli, bij de Steile Bank Fr op 26 juli en twee te Wijnjewoude Fr op 28 juli. Ook in Zuidholland werden veel Ooievaars gezien maar zelfs een groep van 34 exemplaren die op 1 augustus over Hoornaar Zh vloog kan geheel van Groot-ammerse afkomst zijn. Een **Zwarte Ibis** *Plegadis falcinellus* werd op 5 augustus gemeld in Middelburg Z. Ook dit jaar doken weer groepen **Casarca's** *Tadorna ferruginea* op in augustus. Zo waren er vijf in de Lauwersmeer en de Dordtse Biesbosch en maximaal 14 bij de Steile Bank. Een ruiend mannetje **Amerikaanse Smient** *Anas americana* werd gemeld op 24 en 27 augustus langs de Oostvaardersdijk. **Krooneenden** *Netta rufina* werden gemeld langs de Oostvaardersdijk op 9 juli (drie), op de Zevenhuizerplas Zh tussen 16 juli en 11 augustus maximaal zes en op 24 juli bij Bleiswijk Zh een vrouwtje met een pullus. Op 24 juli zat een mannetje **Witoogend** *Aythya nyroca* bij Bleiswijk en op 18 augustus was er één aanwezig in Bergschenhoek Zh. Een paartje **Ijseenden** *Clangula hyemalis* op 3 juli in de Lauwersmeer gaf dit toch al noordelijk gelegen gebied een arctisch accent. Vanaf 11 juli werden al weer 10 **Zwarte Vrouwen** *Milvus migrans* gemeld waaronder twee exemplaren die enkele uren aanwezig waren bij Castricum Nh op 30 juli. In juli en augustus werden negen, respectievelijk 10 **Rode Vrouwen** *M milvus* doorgegeven waaronder exemplaren voor langere tijd in de Marnewaard Gr en bij Nieuwe Statenzijl Gr. Een vroege gekleurde **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* (van Britse herkomst) verbleef van 17 tot 29 augustus op Texel. Een mogelijke **Steppekiekendief** *Circus macrourus* werd gemeld bij Moergestel Nb op 10

176 Grauwe Kiekendief *Circus pygargus*, Kluutweg, Flevoland, 31 juli 1991 (Karel Mauer)

177 Kwartelkoning *Crex crex*, Wulpweg, Flevoland, 7 juli 1991 (Karel Mauer)

178 *Grauwe Franjepoot Phalaropus lobatus*, Almere, Flevoland, 28 juli 1991 (René Pop)

179 *Roodmus Carpodacus erythrinus*, juveniel, Knardijk, Flevoland, 20 juli 1991 (René van Rossum)

180 Kleine Klapekster *Lanius minor*, Strandgaperweg, Flevoland, 4 juli 1991 (Karel Mauer)

juli. Behalve exemplaren in het Lauwersmeergebied, de Eemshaven Gr, de Carel Coenraadpolder Gr en Zuidelijk Flevoland, werden er **Grauwe Kiekendieven** *C pygargus* gezien op het Kootwijkerzand Gld en bij Vlissingen Z op 4 juli en op de Strabrechtse Heide Nb van 27 tot 29 augustus. Er werden c 30 **Visarenden** *Pandion haliaetus* gemeld, voornamelijk vanaf de laatste dagen van juli. Rond de Ventjagersplaten Zh pleisterden er voor lange tijd enkele exemplaren (maximaal drie). Een vroeg **Smelleken** *Falco columbarius* werd al gezien op 24 juli langs de Tureluurweg Fl. Er waren meldingen van **Roodpootvalken** *F vespertinus* bij Utrecht U op 23 juli, bij Ede Gld op 28 en 29 juli, boven Rotterdam Zh op 21 augustus (twee), bij Egmond aan zee Nh op 22 augustus, bij Katwijk aan zee op 27 augustus en bij Vlissingen op 31 augustus (vijf). **Slechtvalken** *F peregrinus* waren aanwezig in de Lauwersmeer van 7 juli tot 6 augustus en in Zuidelijk Flevoland op 10 en 24 augustus.

RALLEN TOT STERNS Een roepende **Kwartelkoning** *Crex crex* op 14 juli in de Wieringermeer Nh is het vermelden waard. Zomerse **Kraanvogels** *Grus grus* werden gezien bij Goedereede Zh op 22 juli en bij 't Harde Gld op 11 augustus. Broedende **Steltkluten** *Himantopus himantopus* waren er dit jaar in ieder geval bij Bergen op Zoom Nb. Op 5 augustus zat er één exemplaar bij Vlissingen en op 12 en 13 augustus twee ontsnapte exemplaren van de Amerikaanse ondersoort *H h mexicanus* bij Tiel Gld.

181 Wilgegors *Emberiza aureola*, Westenschouwen, Zeeland, 29 augustus 1991 (Arnoud B van den Berg, VRS *Nebularia*)

Deze twee waren eerder al in België waargenomen. Op 3 augustus werd een **kleine goudplevier** *Pluvialis fulva/dominica* in zomerkleed gemeld op Schiermonnikoog Fr en op 10 augustus was een exemplaar aanwezig bij de Eemshaven. 20 **Temmincks Strandlopers** *Calidris temminckii* zorgden op 31 juli voor aardig wat stemming langs de Oostvaardersdijk. Dat ook de Friese kant van het Lauwersmeergebied interessant is, bewees het verblijf van een **Gestreepte Strandloper** *C melanotos* bij Oostmahorn Fr vanaf 20 augustus. Ook de **Grote Grije Snip** *Limnodromus scolopaceus* deed dit jaar Friesland weer eens aan. Vanaf 14 augustus verbleef een adult exemplaar in zomerkleed te Oudega Fr. **Poelruiters** *Tringa stagnatilis* verbleven te Colijnsplaat Z op 13 juli, in het Lauwersmeer vanaf 21 juli tot 1 augustus één en van 2 tot 6 augustus drie (!), langs de Oostvaardersdijk van 7 augustus tot in september één, met op 14 augustus twee exemplaren, in de Workumerwaard Fr op 14 augustus (twee) en langs de Philipsdam Z vanaf 21 augustus (twee). Traditioneel waren er weer **Grauwe Franjepoten** *Phalaropus lobatus* aanwezig in de Lauwersmeer. Vanaf 29 juli zaten er hier maximaal vijf. Overigens waren er nog exemplaren op 8 juli in de Eemshaven, van 16 tot 18 juli bij Garrelswier Gr, op 28 juli bij Almere Fl, op 31 juli en 1 augustus en van 25 tot 27 augustus langs de Oostvaardersdijk, op 3 en 23 augustus in de Workumerwaard (twee) en op 24 augustus bij Den Oever Nh. Op 18 augustus werden langs de Oostvaardersdijk twee zuidwaarts vliegende **Kleine Jagers** *Stercorarius parasiticus* opgemerkt. Een **Kleinste Jager** *S longicaudus* werd op 25 augustus dood gevonden in de haven van West-Terschelling Fr. Op 1 juli werd een **Lachstern** *Gelochelidon nilotica* opgemerkt op het strand van IJmuiden Nh. Tot 29 juli werd op deze plaats regelmatig een adulte vogel gezien. Van het Balgzand Nh kwamen tellingen binnen van vijf exemplaren op 17 juli en 10 op 4 augustus. Verder werden Lachsterns gezien te Katwijk aan Zee op 23 juli, bij de Putten bij Camperduin op 6 augustus (vijf) en van 9 tot 14 augustus (twee), op de Mokkebank Fr op 7 augustus (twee), bij Schagerbrug Nh op 19 augustus en bij Lelystadhaven Fl op 27 augustus. **Reuzensterns** *Sterna caspia* waren er in Hulshorst Gld van 11 tot 17 juli, nabij de Kraanvogelweg Fl maximaal vijf van 20 juli tot 30 augustus, op de Steile Bank maximaal acht van 27 juli tot 28 augustus, in de Lauwersmeer één van 4 tot 14 augustus en twee op 20 augustus, bij de Blocq van Kuffeler Fl op 14 augustus, te Scheveningen Zh twee op 14 én 30 augustus, in Gaast Fr maximaal vijf van 14 tot 28 augustus, in de Workumerwaard één op 17 augustus en 10 op 25 augustus, één bij Lemmer Fr en twee bij de Knardijk op 18 augustus, bij Marken Nh vier op 19 augustus, bij

Eernewoude Fr twee op 21 augustus, langs de Oostvaardersdijk twee van 26 tot 30 augustus en vijf op 31 augustus en op 28 augustus vijf op Schiermonnikoog en 13 op de Makkumeroordwaard Fr. Een **Dougalls Stern** *Sterna dougallii* zat op 28 en 29 juli tussen Wissekerke Z en Colijnsplaat. Op 4 augustus vloog er één boven De Roompot voor de kust van Noord-Beveland Z. **Witvleugelsterns** *Chlidonia leucoptera* werden opgemerkt te Oudega op 6 juli, te Den Oever op 6 en 7 juli (twee), in het gebied tussen de Houtribsluizen Fl en de Blocq van Kuffeler minimaal 10 van 6 juli tot 24 augustus, in Bergen op Zoom op 11 juli, in Stadskanaal Gr op 22 juli en bij de Philipsdam op 2 augustus.

BIJENETERS TOT GORZEN De **Bijeneters** *Merops apiaster* gingen deze zomer vrolijk fluitend verder met waarnemingen op 11 juli bij Peize Gr (twee), op 5 augustus in Witteveen D, op 17 augustus bij de Engbertsdijkerven O en op 20 augustus bij Waspik Nb. Een **Hop** *Upupa epops* zat op 31 juli en 1 augustus op de Westplaat Zh. De eerste **Draaihalzen** *Jynx torquilla* op doortrek werden gevangen op 28 augustus in de Kennemerduinen Nh en bij Westenschouwen Z. In de laatste dagen van augustus werden alweer enkele langtrekkende **Duinpiepers** *Anthus campestris* gemeld. Ook in Flevoland doken twee **Krekelzangers** *Locustella fluviatilis* op, hetgeen niet ongevoerd is voor deze soort, zoals staat vermeld in de vorige aflevering van deze rubriek. Op 4 juli zong er één bij het Harderbroek Fl en op 5 juli één bij de Lepelaarsplassen. Op 31 augustus werd in de AW-duinen Nh een **Waterrietzanger** *Acrocephalus paludicola* gevangen. **Sperwergrasmussen** *Sylvia nisoria* werden gevangen in de Kennemerduinen op 16 augustus en in de AW-duinen op 27 augustus. Hoewel de **Buidelmees** *Remiz pendulinus* in het westen van het land slechts sporadisch lijkt te broeden, wordt hij wel op doortrek gezien, getuige een achttal waarnemingen voornamelijk in augustus. Bij Vlissingen werd op 31 augustus een **Grauwe Klauwier** *Lanius collurio* gezien. Een zojuist teruggekeerde vakantieganger die op 4 juli reeds een Kregelzanger had ontdekt, pakte op deze dag ook een **Kleine Klapkester** *L minor* mee langs de Strandgaperweg Fl. Deze vogelsoort bood de eerste gelegenheid om het pas ingevoerde 'piepersysteem' uitgebreid te testen. Op 8 juli kwam voor de tweede keer deze zomer een **Roodkopklauwier** *L senator* op Rottumeroog terecht. Tussen 28 en 31 augustus werden langs de kust alweer 15 doortrekkende **Ortolanen** *Emberiza hortulana* gemeld. Een vroege **Wilgegors** *E aureola* werd op 29 augustus bij Westenschouwen gevangen. Op 31 augustus werd een **Grauwe Gors** *Miliaria calandra* gemeld langs de Praamweg Fl.

Eugène van der Burg, Vlietstroom 147, 2401 VD Alphen aan den Rijn, Nederland
 Ruud M van Dongen, Albertusstraat 4, 5261 AD Vught, Nederland
 Peter W W de Rouw, Warande 23, 3705 ZB Zeist, Nederland

DB Actueel

Grote Kanoet onverwachte nieuwkomer In de namiddag van donderdag 19 september 1991 vond Klaas Eigenhuis langs de Oostvaardersdijk F1 ter hoogte van kilometerpaal 23.5 een juveniele Grote Kanoet *Calidris tenuirostris*. Groot was de paniek toen de vogel uit het zicht verdween op het moment dat de eerste gewaarschuwde vogelaars arriveerden. Gelukkig werd de vogel aan het einde van de volgende ochtend teruggevonden en liet zich op deze plek tot en met woensdag 25 september onregelmatig bekijken, soms in gezelschap van een Gestreepte Strandloper *C melanotos*, een soort die welhaast elke zeldzame strandloper in Nederland lijkt te begeleiden.

Een nadeel van de Oostvaardersdijk is dat de vogels vrij ver zitten en moeilijk te fotograferen zijn. Het kwam daarom goed uit dat dezelfde vogel op zondag 29 september in de Putten bij Camperduin Nh opdook en zich daar tot tenminste zondag 6 oktober vaak van zeer dichtbij liet bekijken en fotograferen. MAX BERLIJN

Energieke Canadese Kraanvogel Op zaterdag 28 september 1991 om 13:30 zag Barbara Bezema een niet nader gedetermineerde kraanvogel uit zee het Lauwersmeergebied in vliegen. Om 15:00 diezelfde middag ontdekte Fred Douma een Canadese Kraanvogel *Grus canadensis* op een gemaaide akker ten westen van de Bandpolder Fr. Door het slechte weer op zondag 29 september bleef de vogel met enkele tussenpozen de gehele dag in het gebied zodat vele vogelaars ook deze nieuwe soort voor Nederland konden bezichtigen. Op maandag 30 september koos de Canadese Kraanvogel reeds om 9:00 het luchtruim en vertrok in zuidoostelijke richting.

Het lijkt zeker dat het hier dezelfde vogel betreft die van 17 tot 27 september 1991 op de Shetlands, Britannië, verbleef. Deze was op vrijdag 27 september om c 12:00 in zuidoostelijke richting weggevlogen en heeft waarschijnlijk ruim 24 uur doorgevlogen, tot grote blijdschap van vogelend Nederland. MAX BERLIJN

182 Grote Kanoet *Calidris tenuirostris*, Camperduin, Noordholland, 1 oktober 1991 (Arnoud B van den Berg)

DUTCH BIRDING SERVICE KIJK EN VERGELIJK !

DUTCH BIRDING in samenwerking met DANUBIA BELGIUM

NIEUW ! ZEER LAAGGEPRIJSD NIEUW !

BAUSCH & LOMB ELITE LEVENSLANGE GARANTIE	NLG
10 x 42 (rubber) lederen etui	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 42 (rubber) lederen etui	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
LEICA 30 JAAR GARANTIE	
10 x 42 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
ZEISS WEST 30 JAAR GARANTIE	
10 x 40 BGAT (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
7 x 42 BGAT (rubber)	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 56 BGAT (rubber)	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
15 x 60 BGAT (rubber) compleet	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
10 x 25 B + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 20 B	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
OPTOLYTH 30 JAAR GARANTIE	
Alpin 10 x 40 (rubber) + speciaal etui	755
Alpin 10 x 50 (rubber) + etui	825
Alpin 12 x 50 (rubber) + etui	895
Alpin 8 x 40 (rubber) + speciale tas	745
Touring 10 x 40 BGA (rubber) + speciale tas	1595
Touring 7 x 42 BGA (rubber) + speciale tas	1325
Royal 9 x 63 (rubber)	1495
Telescoop TBS 80 (groen rubber) + 20 x WA lens	1848
Telescoop TBS 80 (groen rubber) + 30 x lens	1690
40 x lens voor TBS 80	220
OPTICRON 5 jaar garantie (Japans)	
10 x 40 ZWCF (rubber) WA	355
10 x 50 ZWCF (rubber) WA	365
8 x 42 ZCF Dioptron WA	595
10 x 42 ZCF Dioptron WA	595
10 x 50 ZCF Dioptron WA	625
Telescoop (45°, 60 mm) + 20-60 x zoomlens	1045
JAPANESE / RUSSISCHE VERREKIJKERS	
8 x 30 Tenta USSR + etui	110
20 x 70 ZCF + etui	625
7-15 x 35 ZCF zoom + kompas	335
8 x 21 mini (rubber) + kompas	315
STATIEVEN	
Slik SL 67	495
505 QF (3,800 gr.)	538
Slik SEC 16 (met pistoolgreep, 2800 gram)	415
Autoraamstatief	135

Informatie: Roy de Haas
Telefoon: 03240 - 62819

Prijzen miv. BTW en porto
Wijzigingen voorbehouden

Bovenstaande artikelen kunnen besteld worden door het vereiste bedrag over te maken op giro 4148343 tnv Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland, ovv het/de gewenste artikel(en). De bestelling wordt binnen drie weken goed verpakt per post thuisbezorgd.

For all that's best in birding

BIRDING WORLD

Identification papers. Photo essays. Conservation news.
Birdwatching holidays. All the latest sightings. Rarity reports.

ANNUAL SUBSCRIPTION (12 ISSUES): £26 , or £45 airmail

To: BIS, Stonerunner, Coast Road, Cley next the Sea, Holt, Norfolk, England NR25 7RZ

Giro (account no. 2102102), or Bank cheque (£ sterling only, cheques to BIS)

Credit card. Type Expiry Date

Card No. Signature

Name

Address

AANBIEDING

Kowa TSN-1 45' + 20-60x zoom, f 1295,-

Kowa TSN-3 45' + 20-60x zoom, f 1995,-

Kowa TS 601 45' + 20-60x zoom, f 825,-

Nieuw van Kowa!!!

Lupinus 8x42 BGA Rubber met tas, f 695,-

Lupinus 10x42 BGA Rubber met tas, f 795,-

Optolyth

Toering 10x40 BGA Rubber met tas, f 1175,-

Toering 7x42 BGA Rubber met tas, f 1195,-

Prijzen incl. BTW

architectura+natura

international booksellers

Leliegracht 44 - 1015 DH Amsterdam-C

Telefoon 020-6 23 61 86 - Holland

- The Cambridge encyclopedia of ornithology
Michael Brooke & Tim Birkhead (editors) f 97,55
- A dictionary of scientific bird names
James A Jobling f 78,00
- The Magpies
Tim Birkhead f 70,40

WildSounds

ALL THE BIRD SONGS OF EUROPE on 4 CDs

Songs and calls of 396 breeding
and migrant birds of
Western Europe in systematic order.
No announcements but instant access
as each species has its own numbered track.

FULL SET £49.95

or individual CDs @ £12.99 each

Vol 1 Divers to Birds of Prey Vol 3 Cuckoos to Hippoboscids
Vol 2 Gamebirds to Sandgrouse Vol 4 Sylvia Warblers to Buntings

ALL THE BIRD SONGS OF BRITAIN & EUROPE

on 4 Cassettes

420 Species in systematic order
- each announced in English with
accompanying booklet in
English and French.
Over 5 hours playing time !!

INTRODUCTORY OFFER: £29.95

(Please Note: As this is a boxed set,
cassettes cannot be sold separately.)

ATMOSPHERE RECORDINGS

Just turn on, sit back, close your eyes and drift off to ... The Amazon...The Jungles of Asia...The Plains of Africa ...

AFRICAN FORESTS & SAVANNAS 70 mins stereo. Wilderness recordings from Kenya, Southern Africa including Kruger National Park etc.

DAWN CHORUSES OF THE WORLD: VOL 1. 13 wildlife concerts including recordings from the Camargue, the Black Forest, a dawn chorus in the Alps and a superb thunderstorm, etc.

BIRDS AWAKENING 52 mins stereo. Spring dawn chorus in the Alpine foothills, includes the Nightingale. Recreate the Spring dawn chorus whenever you like - even in the chill of Winter!

AMERICAN FORESTS & LAKES 70 mins stereo. Wilderness recordings from Canada, the West Indies and Venezuela.

FORESTS OF THE AMAZON 70 mins stereo. Environmental atmospheres from different parts of the Amazon rainforest.

FORESTS & MOUNTAINS OF ASIA 63 mins stereo. Wilderness recordings from China, Nepal, Thailand and Malaysia.

RAINFOREST REQUIEM. The sounds of the Columbian Amazon rainforest in a sequence representing a single day.

ALL TITLES AVAILABLE EITHER ON CASSETTE £7.95 OR CD £12.99

Please note there are no announcements but many of the main species that can be heard are listed in the insert / booklet provided.

WILD ANIMALS (of Europe)

5 unannounced natural concerts of birds, mammals, amphibians & insects. Each followed by an announced sound guide to the species concerned. **On cassette only £7.95**

THE WORLD'S BEST BIRD SONGS

24 of the finest songsters, 12 from Europe
12 from the rest of the world
Each species announced
Cassette £7.95

AMAZONIAN ATMOSPHERES

A natural concert in stereo recorded during a river descent by dugout canoe in the Amazon. No announcements. **On cassette only £7.95**

THE BEAUTY OF BIRDSONG

CD Version of the cassette:
(The World's Best Bird Songs)
No announcements
CD £13.99

SOUNDS OF MIGRANT AND WINTERING BIRDS

239 cuts - mainly calls - of 147 species of birds of Western Europe made mainly on migration & during winter
- 2 cassettes & booklet **£13.95**

NOCTURNAL & DIURNAL BIRDS OF PREY

Sound guide to 40 species of raptors [owls, hawks, eagles, falcons and kites] found in Western Europe.
On cassette only £7.95

Prices include
p&p to
Britain only.

Special AIRMAIL rates to Europe for Dutch Birding readers:

For orders less than £20 please add £1.00; up to £30 add £2.00;
over £30 add £3.50 for postage & packing. Orders over £30 will
be sent insured. Please allow 28 days for delivery.

For orders outside
Europe please
request a
Pro-Forma Invoice.

Please send your order
with payment to:

WILDSOUNDS
Dept DB, P.O. Box 309,
West Byfleet, Surrey
KT14 7YA, England.
Tel: + 44 932 350444

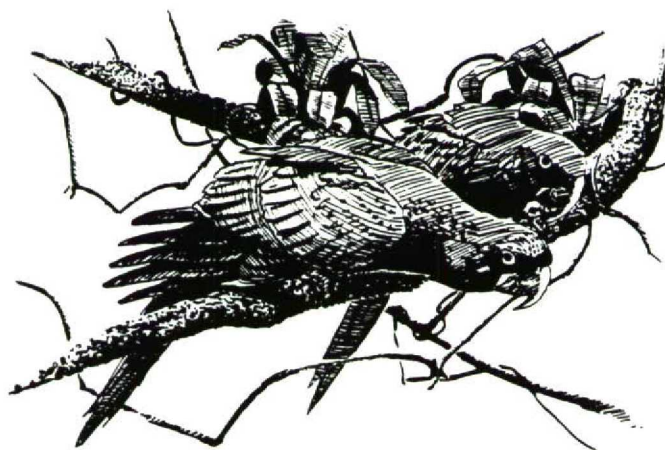
METHODS OF PAYMENT

Sterling Bank Drafts & Eurocheques
made payable to **WILDSOUNDS**.
[Personal cheques drawn on Banks
outside the U.K. are NOT accepted.]

OR supply full credit card details
including expiry date, name & initials
and statement address
- Eurocard, Mastercard & Visa only.
Amex & Diners Card NOT accepted.

Please send £1.50 (incl. p&p) for our full catalogue of bird sound guides to Australia;
New Zealand; Papua New Guinea; South East Asia and North, Central & South America.

Bird Watching Holidays around the world

Do you get excited by the thought of watching Bristle-thighed Curlews in Alaska, Steller's Eagles and Okinawa Rails in Japan, Resplendent Quetzals in Costa Rica, Tropicbirds and Blue Whales off Mexico, and Southern Cassowaries and Bowerbirds in Northern Australia?

You do! Then why not send for one of our 1992 brochures as we shall be looking for all of these species on our new programme of holidays. We have been conducting birdwatching holidays around the world for the last 26 years, and we have the greatest experience in the field of any of the tour operators in Britain. In 1992 we have 44 holidays to destinations all over the globe – many far-afield, but some closer to home.

Interested? Then send for our free brochure with all the details of our 1992 programme to:

**Ornitholidays, 1-3 Victoria Drive, Bognor Regis,
West Sussex PO21 2PW, England**

or, alternatively, phone with your name and address on 0243 821230.

Dutch Birding

Postal address Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands

Fax address Dutch Birding, c/o IVN (Paul Böhre), Amsterdam, Netherlands, +31-206266091

Editorial secretariat Gerald Oreel (+31-206730710)

Editors Arnoud van den Berg, Tom van der Have, Graham Holloway, André van Loon, Gerald Oreel, Frank Rozendaal and Hans Schekkerman

Photographic editor René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel, Netherlands (+31-104508879)

Production and lay-out André van Loon (+31-206997585) and René van Rossum

Advertising Roy de Haas (+31-324062819)

Editorial assistants Klaas Eigenhuis, Ted Hoogendoorn, Edward van IJzendoorn, Karel Mauer and Hans van der Meulen

Subscriptions 1991: NLG 45 (Netherlands) or BEF 900 (Belgium) annually; NLG 50 (other countries inside Europe) and NLG 55 (countries outside Europe). Giro account (Netherlands) 41 48 343; giro account (Belgium) 000 1592468 19; bank account 54 93 32 065 of Algemene Bank Nederland (Amsterdam). Accounts are in name of Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands. Payment may also be made by Access, Eurocard, MasterCard or Visa credit card. Please indicate account number and expiry date and append signature. Note: This method of payment is not applicable to subscribers resident in the Netherlands and Belgium.

For subscriptions, information and changes of address, please write to: Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands.

Dutch Birding is a bimonthly journal with issues in February, April, June, August, October and December. It publishes articles and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Netherlands and Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region.

Manuscripts should be typewritten with double line-spacing and wide margins on both sides.

A schedule of payment rates for authors, photographers and artists is available from the editorial secretariat.

Dutch Birding Association

Address Dutch Birding Association, Postbus 75611,
1070 AP Amsterdam, Netherlands

Dutch Birding Association is sponsored by
Nuts Ziektekostenverzekering NV

Board Paul Knolle (president), Enno Ebels (secretary), Arnold Veen (treasurer), Paul Böhre (public relations), Arnoud van den Berg, Roy de Haas, Peter Meijer, Gerald Oreel and Frank Rozendaal

Board assistants Eugène van der Burg, Ron van den Enden, Leo Heemskerck, Ferry Ossendorp, Wim van der Schot, Kees Tiemstra, Dieuwke van der Veen and Peter van der Wolf

Travel-reports service Dirk de Moes, Postbus 94, 3956 ZS Leersum, Netherlands (+31-343457501)

Dutch Rarities Committee

Address CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Netherlands

Members Arnoud van den Berg (chairman), Pieter Bison (secretary +31-206715783), Rolf de By (archivist), Klaas Eigenhuis, Cock Reijnders, Kees Roselaar, Hans Schekkerman and Gerard Steinhaus

© 1991 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by Albédon/Klop BV, Postbus 3211, 2220 CE Katwijk, Netherlands

Dutch Birding

Jaargang 13 nummer 5 oktober 1991 *Volume 13 number 5 October 1991*

Artikelen

161 Birding in Djibouti *Geoff Welch & Hilary Welch*

168 Ross's Gulls in Siberia *Michael Densley*

Mededelingen

176 Ring-necked Duck x Tufted Duck hybrid at Goedereede in January 1991 *Staf Elsermans*

176 Yellow-legged Gulls with flesh-coloured legs *Leo Stegeman*

177 Siberische Boompieper te Bloemendaal in oktober 1990 *A H V (Ton) Eggenhuizen & Fons A N de Meijer*

180 Citroenkwikstaart te Breskens in april 1991 *Peter L Meininger, Jaco Walhout & Pim A Wolf*

Brieven

182 Booted Eagle at Hensies in July-August 1988 *Dick Forsman*

182 Yellow-legged Gulls in Poland: a reply to Chylarecki and Sikora *Philippe J Dubois & Tadeusz Stawarczyk*

183 Oostelijke Stormmeeuwen in Nederland *Geert Groot Koerkamp*

Mystery photographs

184 Mystery photograph 42: Rüppell's Warbler *Arnoud B van den Berg*

Recensies

186 *Broedvogels van Noord-Holland* door W Ruitenbeek, C J G Scharringa & P J Zomerdijk (Redactie) *Graham J Holloway*

186 *The birds of the United Arab Emirates* door C Richardson *Arnoud B van den Berg*

Aankondigingen en verzoeken

187 ICBP/FFPS Conservation Expedition Competition and BP Conservation Expedition Award 1991; Notekrakers in Nederland in najaar van 1991

DBA-nieuws

187 Advertentiemedewerker gezocht; DBA pelagic trips vanuit IJmuiden in 1991; DBA-vogeldag op zaterdag 22 februari 1992 te Utrecht; Dutch Birding-telefoonlijst; Nieuwe abonnementsprijzen van Dutch Birding; New subscription rates of Dutch Birding; Nieuwe inspreker voor Dutch Birding-vogellijn

Recent WP reports

189 Recent WP reports: May and June 1991 *Gerald J OreeI*

Recente meldingen

191 Recente meldingen: juli en augustus 1991 *Eugène van der Burg, Ruud M van Dongen & Peter W W de Rouw*

DB Actueel

196 Grote Kanoet onverwachte nieuwkomer; Energieke Canadese Kraanvogel